

medzinárodný festival komornej hudby

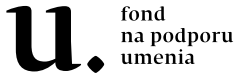
k o n v e r s a n c i a

13 — 25
9/2022

september

festival sa koná pod záštitou
primátora hlavného mesta SR bratislavy
MATÚŠA VALLA

generálny partner

festival z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

hlavní partneri

partneri

//AUTOPOLIS

Otto!

emil

Atelier Papaver

GMB

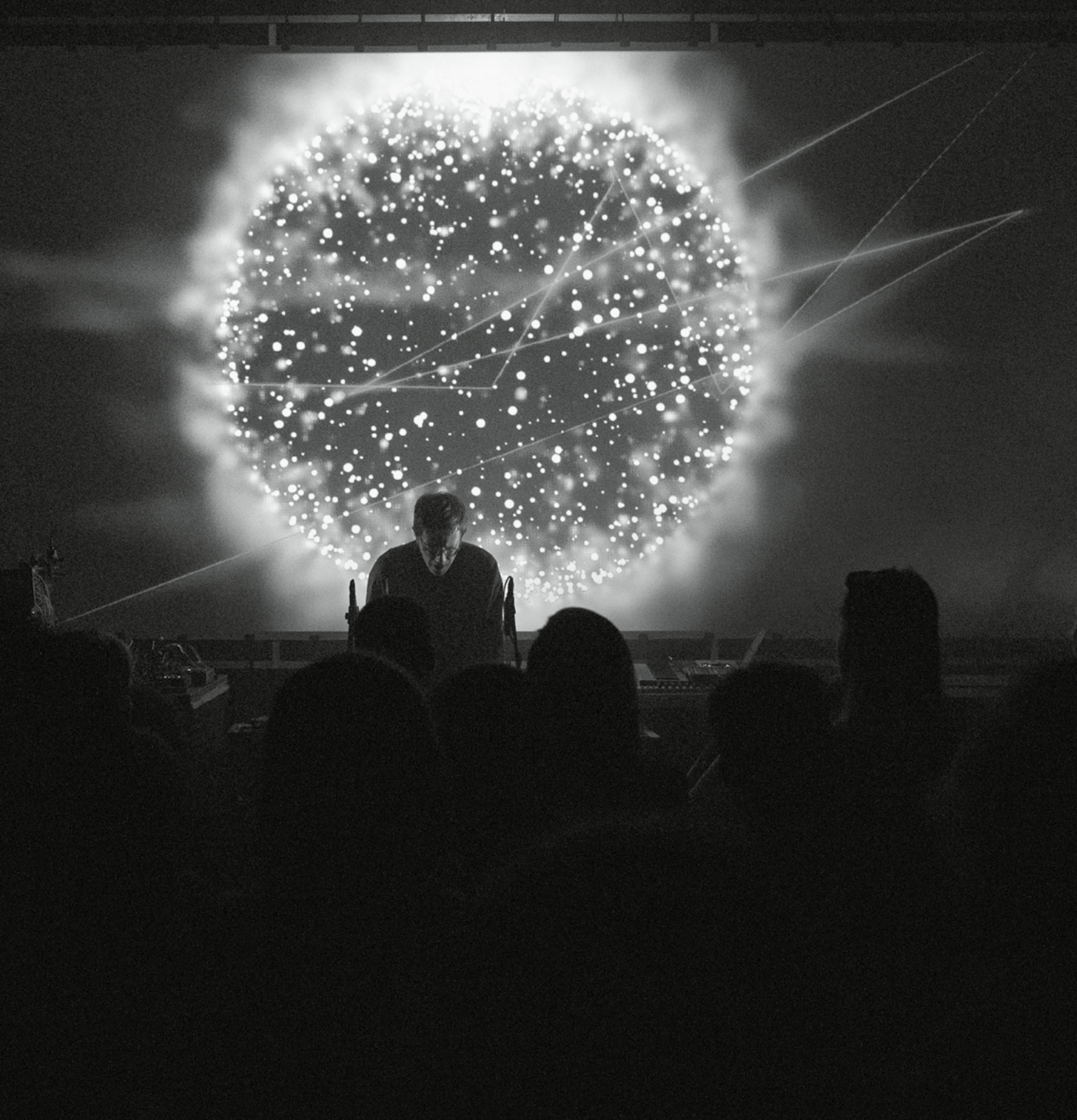
BRATISLAVA - STARÉ MESTO

hlavný usporiadateľ a producent / main organizer and producer

Konvergenzie – spoločnosť pre komorné umenie / Convergence – Society for Chamber Arts

prehľad programu festivalu

UTOROK 13/9/2022 / 19:00 / veľký evanjelický kostol
TUESDAY / great evangelical church
SILVESTROV / BEETHOVEN / BRAHMS
CONVERGENCE PLAYERS / **jozef LUPTÁK** VIOLONČELO
igor KARŠKO HUSLE / KONCERTNÝ MAJSTER

SOBOTA 17/9/2022 / 20:00 / kostol panny márie snežnej / kalvária
SATURDAY / church of our lady of the snows / calvary
INTERSTELLAR / TEMPLE TIMBRE EMBERS
jozef LUPTÁK VIOLONČELO / **boris LENKO** AKORDEÓN
jordana PALOVIČOVÁ KLÁVESY
dalibor KOCIÁN aka STROON VIBRAFÓN, ELEKTRONIKA
ján ŠICKO aka DEVKID VIZUALIZÁCIE

SLOVENSKO-NÓRSKY VEČER
NEDELA 18/9/2022 / 18:00 / slovenský rozhlas
SUNDAY / great concert studio of the slovak radio

BELLA / GRIEG
julia ROSHKO^{UA} HUSLE / **jozef LUPTÁK** VIOLONČELO
peter PAŽICKÝ KLAVÍR
milan PALA HUSLE / **katarína PALOVÁ** KLAVÍR

NEDELA 18/9/2022 / 19:30 / slovenský rozhlas
SUNDAY / great concert studio of the slovak radio
BUILDING BRIDGES / 19:30
steinar RAKNES^{NO} KONTRABAS
jozef LUPTÁK VIOLONČELO
boris LENKO AKORDEÓN, BANDONEÓN
branislav DUGOVIČ KLARINET
HOSTIA **julia ROSHKO^{UA}** HUSLE / **ČAVALENKY** RAP

FOLK SONGS / 21:00
tore BRUNBORG^{NO} SAXOFÓN
steinar RAKNES^{NO} KONTRABAS

UTOROK 20/9/2022 / 19:00 / elektrárňa piestany
THURSDAY / piestany old power plant
HARLEKÝN / stockhausen
martin ADÁMEK KLARINET
anna CHIRESCU CHOREOGRAFICKÁ SPOLUPRÁCA

FRANCÚZSKY VEČER

ŠTVRTOK 22/9/2022 / 18:00 / 19:00 / primaciálny palác
THURSDAY / primatial palace
baricco / HEGELOVA DUŠA A KRAVY Z WISCONSINU
ČÍTANIE O HUDBE
mário GEŠVANTNER SLOVO / **claudio TROVAJOLI^{IT}** KLAVÍR
andrej ŠUBA / stanislav VALLO UVEDENIE KNIHY

DEBUSSY / RAVEL / FRANCK
andrej BIELOW^{UA} / **peter BIELY** HUSLE
martin RUMAN VIOLA / **jozef LUPTÁK** VIOLONČELO
claudio TROVAJOLI^{IT} / **jordana PALOVIČOVÁ** KLAVÍR

PIATOK 23/9/2022 / 12:30 / galéria mesta bratislavy / café EMIL
FRIDAY / bratislava city gallery / café EMIL
BASSBAND
ján KRIGOVSKÝ / ján PRIEVOZNÍK /
metod PODOLSKÝ / **jakub STRAČINA** 4× KONTRABAS

PIATOK 23/9/2022 / 19:00 / primaciálny palác
FRIDAY / primatial palace
KONTRABAS / süskind
martin HUBA
SPIEVA **veronika BILOVÁ**

SOBOTA 24/9/2022 / 10:30 / nádvorie starej radnice
SATURDAY / old city hall square
SPOLOČNÉ IHRISKÁ DETSKÝ KONCERT
tibor FELEDI KAIROS QUINTET /
DETSKÝ A DIEVČENSKÝ ZBOR
SLOVENSKÉHO ROZHLASU / **adrian KOKOŠ** DIRIGENT

SOBOTA 24/9/2022 / 16:00 / 18:00 / 20:00 / primaciálny palác,
záhrada domu albrechtovcov
SATURDAY / primatial palace / garden of albrecht house

BRATISLAVSKÁ NOC KOMORNEJ HUDBY

BNKH 1 / 16:00 / primaciálny palác
#skladateľskásúťaž2022
HUDEC / BLAŽEK / LUČENIČ / FÓRA & ROTA

BNKH 2 / 18:00 / záhrada domu albrechtovcov
ZELJENKA ČÍTANIE O HUDBE
robert ROTH SLOVO / **andrej ŠUBA** VÝBER TEXTOV
ondrej VESELÝ GITARA / **boris LENKO** AKORDEÓN

BNKH 3 / 20:00 / primaciálny palác
ROTA / ZELJENKA / ZAGAR /
CRUMB / BOCCHERINI
ivica GABRIŠOVÁ FLAUTA / **ronald ŠEBESTA** KLARINET
andrej BIELOW^{UA} / **peter BIELY** / **daniel RUMLER** HUSLE
martin RUMAN VIOLA / **andrej GÁL** / **jozef LUPTÁK** VIOLONČELO
nora SKUTA / **claudio TROVAJOLI^{IT}** KLAVÍR

NEDELA 25/9/2022 / 18:00 / 19:00 / slovenský rozhlas
SUNDAY / great concert studio of the slovak radio

NIE VOJNE
SILVESTROV / 18:00
alexei LUBIMOV^{RU} KLAVÍR

DUMKY / 19:00
BELLA / DVOŘÁK / SILVESTROV / BIBIK
peter BIELY / **andrej BIELOW^{UA}** / **milan PALA** HUSLE
jozef LUPTÁK VIOLONČELO
natacha KUDRITSKAYA^{UA} / **katarína PALOVÁ** KLAVÍR

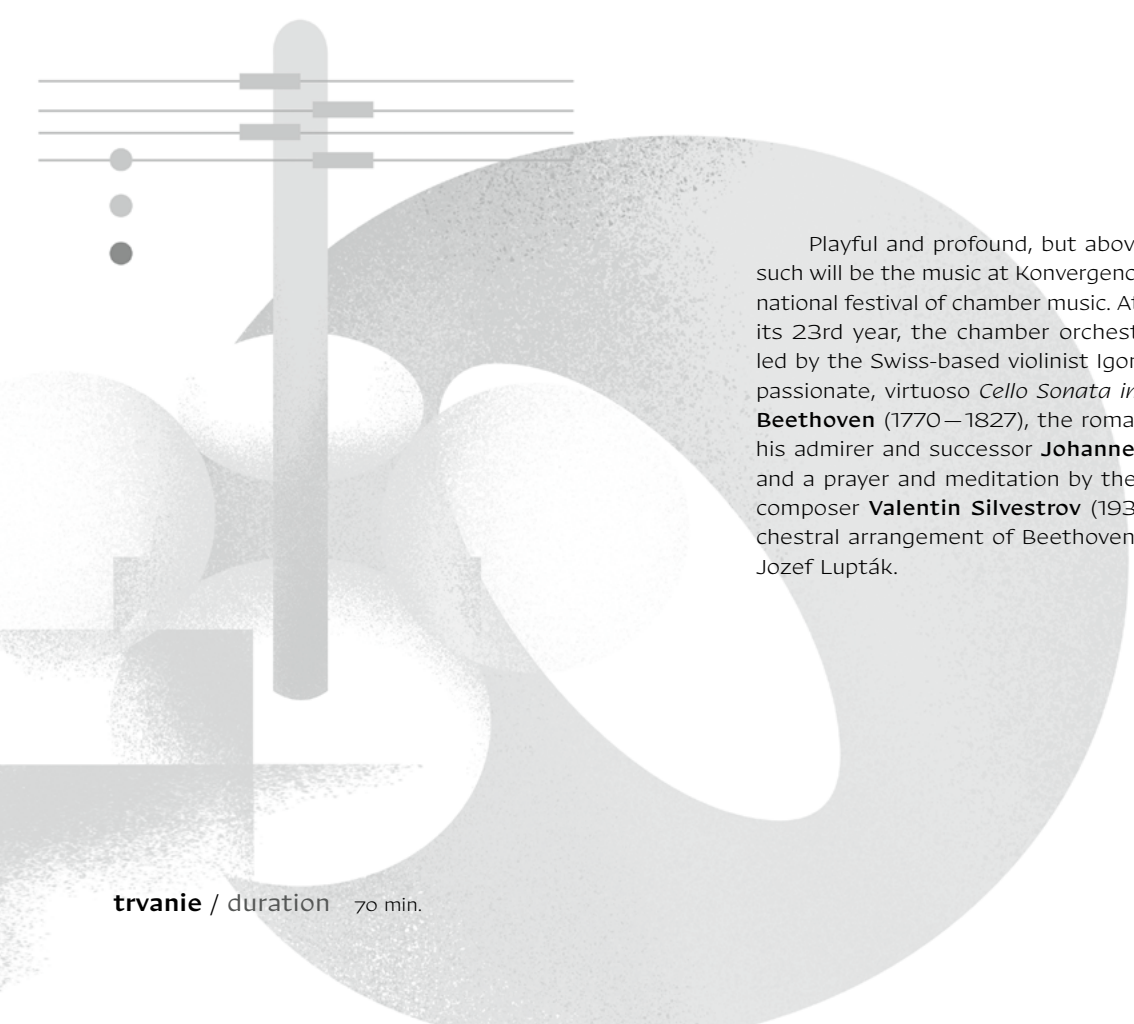
UTOROK 13/9/2022 / 19:00 / veľký evanjelický kostol
TUESDAY / great evangelical church

SILVESTROV / BEETHOVEN / BRAHMS

CONVERGENCE PLAYERS

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Igor KARŠKO husle, koncertný majster / violin, concert master

Playful and profound, but above all boundlessly diverse, such will be the music at Konvergencie 2022, the annual international festival of chamber music. At the concert which opens its 23rd year, the chamber orchestra Convergence Players, led by the Swiss-based violinist Igor Karško, will perform the passionate, virtuoso *Cello Sonata in A Major* by **Ludwig van Beethoven** (1770—1827), the romantic *Sextet in G Major* by his admirer and successor **Johannes Brahms** (1833—1897), and a prayer and meditation by the contemporary Ukrainian composer **Valentin Silvestrov** (1937). The soloist in the orchestral arrangement of Beethoven's work will be the cellist Jozef Lupták.

trvanie / duration 70 min.

program / Valentin Silvestrov (1937)

Lacrimosa pre sólové violončelo / Lacrimosa for Solo Cello

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Sonáta pre violončelo A dur, op. 69 / Cello Sonata No. 3 in A Major, Op. 69 (arr. D. Rumler)

I. Allegro ma non tanto

II. Scherzo. Allegro molto

III. Adagio cantabile – Allegro vivace

Johannes Brahms (1833–1897)

Sláčikové sexteto č. 2 G dur, op. 36 / String Sextet No. 2 in G Major, Op. 36 (arr. I. Karško)

I. Allegro non troppo

II. Scherzo – Allegro non troppo – Presto giocoso

III. Adagio “

„Umenie je správa o človeku.“

ilja ZELJENKA (1932–2007)

V marci sme vám priniesli hudbu Johannesa Brahmsa. Tesne pred začiatkom festivalu, 24. februára, nás všetkých zaskočil začiatok vojny na Ukrajine. Preto sme počas finálnych príprav doplnili program o tvorbu ukrajinských skladateľov a spisovateľov. Všetci prizvaní umelci sa bez váhania pridali k tejto myšlienke, a tak sme si na každom koncerte pripomenuli to, čo sa dialo kúsok za našimi hranicami. Bolo to vyjadrenie spolupatričnosti. Uplynulo takmer sedem mesiacov, sledujeme nekončiaci konflikt a tak trochu sme si naň zvykli. Je to desivé, ale mnohí ľudia otočili svoj hnev, frustráciu a neistotu zo života na Ukrajincoch, ktorí museli utiecť pred vojnou. Aj preto bude symbolicky úvod i záver Konvergencií opäť patriť ukrajinskej hudbe a nazvali sme ho „Nie vojne!“ Septembrové Konvergence budú pestrú mozaikou hudby. Budú hravé, emocionálne, dramatické i kontemplatívne. O tom sú Konvergence. Chceme spájať, zbližovať, stavať mosty. Veríme, že to má zmysel, i keď sa zdá, že spoločnosť sa ženie opačným smerom. Zdá sa mi, že po dvoch vyčerpávajúcich rokoch pandémie a lockdownoch sú dnes mnohé veci o čosi ťažšie. V aktuálnej spoločensko-politickej situácii je náročné nájsť hlas nádeje. Na pocite istoty nepridávajú ani ekonomické prognózy. Mnohí nesú dlhodobé následky pandémie, zdravotné, psychické či materiálne. Čo bude ďalej? Aký dopad bude mať na nás všetko, čím žijeme, čo sa okolo nás deje? Priatelia, milí naši konvergenční fanúšikovia a návštevníci, chceme vám hudbou priniesť nádej. Chceli by sme vás hudbou, umením, krásou, slovami, stretnutiami povzbudiť do ďalších dní, dodať energiu, radosť, ale aj prepotrebný pokoj a dôveru. Verím, že každý z vás si nájde v našom programe niečo, čo ho osloví. Sloboda a krása sú dary, za ktoré sa oplatí postaviť. Aj keď sa niekedy zdá tento zápas nekončiaci, nedajme si vziať vieru, že pravda a láska sú stále viac ako zlo a nenávisť.

jozef LUPTÁK

SOBOTA **17/9/2022** / 20:00 / kostol panny márie snežnej/kalvária
SATURDAY / church of our lady of the snows/calvary

INTERSTELLAR

Jozef LUPTÁK violončelo / cello
Boris LENKO akordeón / accordion
Jordana PALOVIČOVÁ klávesy / keyboard

program / **Hans Zimmer**

Interstellar (hudba z filmu v komorných úpravách / music from soundtrack in chamber arrangements)

Dalibor Kocián / Stroon
Temple Timbre Embers

Dalibor KOCIÁN / STROON vibrafón, elektronika /
vibraphone, electronics

Ján ŠICKO / DevKid vizualizácie / visualization

"Love is the only thing that transcends space and time,"
says the astronaut Dr. Amelia Brand in the film *Interstellar*. We
are convinced that her statement holds true for music as well.
Chamber arrangements of works by **Hans Zimmer** from the
soundtrack to the Christopher Nolan's Oscar-winning film, and
a modern audiovisual concert arrangement of contemporary
electronic music from the album *Stroon – Temple Timbre Em-
bers*, in the form of a site-specific performance, will be heard
at Konvergencie Chamber Music Festival in Bratislava's Church
of Our Lady of the Snows, at the Calvary.

trvanie / duration 90 min.

ESET Award

„Láska je jediná vec, ktorá presahuje
dimenziu času i priestoru. Možno by sme v ňu mali veriť,
aj keď to nedokážeme vysvetliť.“

*“Love is the one thing we’re capable of perceiving that
transcends dimensions of time and space. Maybe we should trust
that, even if we can’t understand it.”*

DR. amelia BRAND/*Interstellar*

Komorné úpravy skladieb Hansa Zimmera zo soundtracku k oskarovému sci-fi filmu Christophera Nolana *Interstellar* (2014) zazneli po prvýkrát v našom podaní v Aule Univerzity Komenského v roku 2021 pri príležitosti udeľovania Veľkej zlatej medaily britskému fyzikovi, držiteľovi Nobelovej ceny a popularizátorovi vedeckého poznania, profesorovi Kipovi Thornemu. Profesor Thorne spolupracoval na Nolanovom filme ako producent i vedecký poradca a mnohé myšlienky o vesmíre a čase, ktoré sa v scenári nachádzajú, pochádzajú priamo od neho. Prednáška profesora Kipa Thorna, počas ktorej sme hrali Zimmerovu hudbu, bola fascinujúca. Napriek tomu, že som mnohým veciam nerozumel, jedna vec ma zaujala: objav spomalenia času v čiernych dierach. Smerom dovnútra čiernej diery sa čas spomaľuje, až sa na jej konci úplne zastaví. Bolo to pre mňa silné poznanie, ktoré mi evokuje hĺbku hudby, nadčasovosť, niekedy až zastavenie pozemského času v jej toku a plynutí. Soundtrack k *Interstellaru* je obľúbená hudba profesora Thorneho, preto nás nesmierne potešilo, že sa po ukončení oficiálnej časti ceremónie s manželkou i vnučkou za nami vrátil, aby nám osobne poďakoval za zážitok, ktorý sme mu pripravili. Zjavné dojatie v jeho i manželkiných očiach bol pre nás povzbudením nielen k realizácii tohto koncertu, ale aj k vytvoreniu nahrávky, ktorú sme pre neho pripravili v štúdiu.

JOZEF LUPTÁK

Stroon & DevKid – *Temple Timbre Embers* je moderným, umeleckým, audiovizuálnym koncertným spracovaním albumu *Stroon – Temple Timbre Embers*, ktorý vyšiel v apríli 2020 vo vydavateľstve Deadred records. Výhodiskom projektu je snaha priniesť moderný audiovizuálny zážitok. Autori sa technologicky a dramaturgicky inšpirujú súčasnou elektronickou hudbou, ktorá prináša so sebou idey alebo koncepty, voľne nazývanej tiež conceptronica. K jej predstaviteľom patria napr. Lee Gamble, Holly Herndon, Amnesia Scanner a ďalší. Konceptom je v tomto prípade energia lásky, priestoru a radosti. V zvukovej podobe ide o spracovanie týchto konceptov vo forme hudobných ideí, akejsi súčasnej chrámovej hudby. Elektronické hudby so živým vibrafónom, ktorá návštevníkovi sprostredkuje zážitok monumentalita a chrámovej atmosféry. Rovnocenným elementom projektu sú vizualizácie. Ján Šicko má množstvo skúseností s konceptuálnymi dielami a s ich site-spezifickým prevedením. V tomto prípade obsah diela nadväzuje na ním vytvorený grafický design albumu *Temple Timbre Embers*. Obsahom sú generované častice (partikle), ktoré sú základným „stavebným“ elementom priestoru, energie lásky a radosti. Pri živom uvedení dochádza k vzájomnej interakcii hudby a obrazu, čím vzniká silný audiovizuálny zážitok.

STROON

NEDEĽA 18/9/2022 / 18:00 / veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu
SUNDAY / great concert studio of the slovak radio

BELLA / GRIEG

BUILDING BRIDGES

Julia ROSHKO^{UA} husle / violin

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Peter PAŽICKÝ klavír / piano

Milan PAĽA husle / violin

Katarína PAĽOVÁ klavír / piano

Ján Levoslav Bella (1843—1936), the most distinctive representative of musical romanticism in Slovakian territory, and the Norwegian **Edvard Hagerup Grieg** (1843—1907), were contemporaries. However, the Norwegian composer's work, partly because of the support he enjoyed at home, became one of the pillars of a developing national culture, and Grieg also became established abroad as a respected representative of Scandinavian music; Bella, by contrast, did not find adequate space for his talent and spent many years away from Slovakia. He returned only after the foundation of the Czechoslovak Republic, and he still awaits his due recognition. The opening concert of the Slovak-Norwegian evening offers us an acquaintance with the chamber composition of these two romantics.

trvanie / duration 50 min.

VSTUP VOĽNÝ / FREE ENTRY

program / Ján Levoslav Bella (1843—1936)

Serenáda pre violončelo a klavír / Serenade for Cello and Piano

Variácie na slovenskú ľudovú pieseň „Pri Prešporku na Dunaji“ /

Variations on Slovak Folk “Pri Prešporku na Dunaji”

Pieseň bez slov pre husle a klavír / Song Without Words

Elégia pre husle, violončelo a klavír / Elegy for Violin, Cello and Piano

Edvard Hagerup Grieg (1843—1907)

Husľová sonáta č. 3 c mol, op. 45 / Violin Sonata No. 3 in C minor, op. 45 (1887)

I. Allegro molto ed appassionato

II. Allegretto espressivo alla romanza

III. Allegro animato

„Budúcnosť hudobného umenia my nevynútime ani žiadnym theoretisovaním ani žiadnym nepriestupným vymeriavaním hraníc a ciest pre pestovateľov umenia, lebo národná hudba bude len výsledkom samorostlého historického vývinu.“

j. I. BELLA (*Myšlienky o vývine národnej hudby a slovenského spevu*, 1873)

„Tvorba slovenského skladateľa, organistu, dirigenta a pedagóga Jána Levoslava Bellu predstavuje nielen jeden z mnohých hudobných prejavov vyspelého romantizmu, (...), ale z hľadiska novodobých dejín tvorí aj jeden zo základných pilierov slovenskej hudobnej kultúry. Bella počas svojho bohatého a pohnutého života pôsobil predovšetkým v chrámoch a školách habsburskej monarchie, no sníval skôr o koncertných sálach a operných domoch, kde jeho diela prenikali veľmi ťažko a sporadicky. Človeka však definuje tak jeho každodenná práca, ako aj jeho sny, preto Bellovo dielo pokrýva celú paletu hudobných žánrov a druhov romantizmu...“

vladimír GODÁR

osud a ideál

Ján Levoslav Bella sa narodil v učiteľskej rodine v Liptovskom Mikuláši. Časť gymnaziálnych štúdií absolvoval v Levoči, neskôr vstúpil do teologického seminára v Banskej Bystrici. Vďaka priazni pronárodne orientovaného katolíckeho biskupa Štefana Moyzeša získal možnosť študovať na viedenskom Pázmáneu. Okrem hudby sa venoval i poézii a publicistike. Po návrate do Bystrice prijal kňazské svätenie a vyučoval hudbu v teologickom seminári. Prvé Bellove profesionálne pôsobisko Kremnica, kde ako mestský hudobný riaditeľ výrazne pozdvihol hudobný život, bolo skladateľovi v kňazskom rúchu čoskoro tesné. Pociť provinčnosti ešte umocnili štipendijné cesty do Nemecka a Čiech v rokoch 1871 a 1873, kde sa bližšie zoznámil s vrcholným romantizmom a snahami novoromantikov. V tomto období vzniká programová symfonická báseň *Osud a ideál* (1874). „Svoju úlohu v Kremnici som dávno splnil. Ďalšiu prácu a vzostup znemožňovali

strašne obmedzené pomery. Moja umelecká činnosť by sa zastavila na mŕtvom bode," napísal po rokoch v Sibíni (dnešné Rumunsko), ktorá sa od roku 1881 stala jeho druhým domovom. Bella konvertoval, oženil sa a v nemeckom evanjelickom prostredí úspešne pôsobil 40 rokov ako mestský hudobný riaditeľ. Komponoval svetské i cirkevné skladby, dirigoval opery i symfonické koncerty, vyučoval. Možnosť, aby zasiahol do vzniku národnej hudby tak, ako to urobili napríklad Smetana alebo Dvořák v Čechách, nebola viac reálna. Tri roky po skončení 1. svetovej vojny sa Bella usadil u dcéry vo Viedni. Vďaka snahe českých a slovenských kultúrnych činiteľov sa v roku 1928 presťahoval do Bratislavy, kde dostal od štátu „nie práve splendídnu penziu a nie práve luxurióznou byt“ (G. Koričánsky). Osemdesiatpäťročný skladateľ sa po návrate na Slovensko tešil úcte a záujmu verejnosti, pre ktorú sa stal symbolom kultúrnej kontinuity.

Bella bol počas svojho dlhého života svedkom zásadných zmien estetických ideálov. Bol súčasníkom Brahmsa, Čajkovského, ale i Brucknera, Liszta a Wagnera. Sledoval vzostup Richarda Straussa, ktorého diela v Sibíni uvádzal. Žil však tiež v dobe Schönberga, Ravela, Debussyho i Stravinského. Ako skladateľ katolíckej cirkevnej hudby vychádzal z ideálov hnutia za obrodu cirkevnej hudby, cecilianizmu, ktoré obhajoval aj vo svojich článkoch. O jeho motete *Christus factus est* sa s uznaním vyslovil Liszt, ktorý dielo odporučil na publikovanie. Na cestu národnej hudby nastúpil variáciami na slovenské ľudové piesne *Pri Prešporku na Dunaji, Letí, letí roj*, zbormi na slovenské texty, ale tiež viacerými teoretickými úvahami. V komornej tvorbe, ktorá väčšina vznikla v Bystrici a Kremnici, je Bella romantikom. Symfonická báseň *Osud a ideál* a opera *Kováč Wieland* už nesú, podobne ako jeho evanjelická sakrálna tvorba zo Sibíne, pečať novoromantizmu. O kvalitách Bellovej tvorby, ktorú pôsobiac mimo centier hudobného života len ťažko presadzoval, svedčí, že na súťaži pražskej Jednoty pre komornú hudbu v roku 1876 získal za svoje *Sláčikové kvinteto d mol* (1868) 2. cenu hneď za Antonínom Dvořákom. Po návrate na Slovensko sa vrátil ku komponovaniu diel na slovenské texty.

Klavírne variácie „Pri Prešporku na Dunaji“ (1866) na tému slovenskej ľudovej piesne, ktoré spájajú pianistickú bravúru, novouhorský štýl i Bellove ambície vstúpiť svojou tvorbou na pôdu rodiacej sa národnej kultúry, skladateľ venoval riaditeľovi banskobystričského gymnázia Martinovi Čulenovi. Hoci ťažisko skladateľovho kompozičného odkazu v oblasti komornej hudby tvoria sláčikové kvartetá (a *Sláčikové kvinteto d mol*), zanechal aj diela pre iné obsadenia. Výber z nich zaznie na dnešnom a záverečnom koncerte (*Dumky pre husle a klavír*). *Dumky* boli pôvodne ľudovými žalospevmi poľského alebo ukrajinského pôvodu. V 19. storočí prenikli do repertoáru romantickej hudby, medzi najznámejšie príklady patrí Dvořákov *Klavírne trio e mol, op. 90*. Ako však upozorňuje Vladimír Godár, zdrojom inšpirácie pre Bellovu kompozíciu zo 60. rokov 19. storočia pre husle a klavír mohli byť skôr *dumky* ako poetický literárny útvar spätý so slovanským mesianizmom. Svedčí o tom aj citát – motto z Mickiewiczovej poetickej drámy *Dziady. Pieseň bez slov* pre husle a klavír vznikla v blízkosti *Dumiek*. Skladbu vydal v roku 1874 Viktor Fellegi. *Serenáda pre violončelo a klavír* vyšla v roku 1879 v Budapešti. *Elégia pre husle, fagot (violončelo, harmónium) a klavír* datujú Bellovi životopisci do obdobia jeho pôsobenia v Kremnici. Program z Bellovej tvorby je na koncerte doplnený *Husľovou sonátou č. 3 Edvarda Hagerupa Griega* (1843—1907). Grieg a Bella boli súčasníci, stavali na podobných estetických východiskách (hudobná reč romantizmu, inšpirácia ľudovou hudbou) a v istých obdobiach svojich životov mali podobné ambície týkajúce sa národnej kultúry, za ktorú museli Nóri i Slováci v 19. storočí bojovať. No kým Grieg sa už počas života stal aj v európskom kontexte obdivovaným umelcom a jeho skladby tvoria súčasť repertoárového mainstreamu, status Bellu, ktorý musel hľadať priestor pre svoj talent v zahraničí, najlepšie vystihuje citát z úvodu textu od hlavného editora súborného vydania jeho diel, skladateľa Vladimíra Godára. Cieľom dramaturgie koncertu nie je porovnávanie týchto dvoch skladateľov či diel, je to skôr stretnutie súčasníkov, ktorých skladby sa obsadením a závažnosťou v programe dopĺňajú.

andrej ŠUBA

NEDEĽA 18/9/2022 / 19:30 / veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu
SUNDAY / great concert studio of the slovak radio

building bridges

BUILDING BRIDGES / 19:30

Steinar RAKNES^{NO} kontrabas / double bass

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Borís LENKO akordeón bandoneón / accordion bandoneon

Branislav DUGOVIČ klarinet basklarinet / clarinet bass clarinet

HOSTIA **Julia ROSHKO**^{UA} husle / violin

ČVALENKY rap

prestávka / intermission

FOLK SONGS / 21:00

Tore BRUNBORG^{NO} saxofón / saxophone

Steinar RAKNES^{NO} kontrabas / double bass

trvanie / duration 60 + 60 min.

Following the musical double portrait of the romantics **Ján Levoslav Bella** and **Edvard Hagerup Grieg**, the Slovak-Norwegian evening will continue with a multi-genre and jazz concert. Steinar Raknes, double bass virtuoso, has accepted an invitation from Konvergenzie in the first year of the project *Building Bridges*, whose aim is to connect artists, and together to create and bring to the public music that knows no borders. Raknes is a musician, composer and singer with a wide range of genres and styles, ranging from performance in the highly-regarded Tord Gustavsen Trio to his own compositions. The charismatic musician, who has been on stage with Chick Corea and Michael Brecker, also has to his credit original projects with the Sámi singers Inga Juuso and Sara Marielle Gaup. Together with Jozef Lupták, Boris Lenko and Braňo Dugovič, in Banská Bystrica in June of this year he created an original programme comprising new arrangements of Slovak, Ukrainian, Roma and Jewish melodies, which together with guest artists they will perform in its Bratislava premiere. The evening will be rounded off by a duo of elite Scandinavian jazzmen, the saxophonist Tore Brunborg and Steinar Raknes, who play a repertoire from the successful albums *Folk Songs* and *Backcountry*. Tore Brunborg is one of the most prominent Norse saxophonists of his generation. He has several times been a holder of the Spellemannprisen, also known as the “Scandinavian Grammy”. He has collaborated with numerous leading figures of the international jazz scene, including Jon Balke, Billy Cobham, Manu Katché and Tord Gustavsen.

Projekt Building Music Bridges / Hudobné mosty – vytváranie priestoru pre medzikultúrny dialóg a dôveru hudbou získal grant z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska v sume 166 740 € prostredníctvom Grantov EHP.

Projekt bol spolufinancovaný v sume 29 423 € z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Cieľom projektu je rozvíjanie interkultúrneho dialógu a prostredníctvom aktivít spojených s hudobným umením komunikácia tém tolerancie voči menšinám, rodovej rovnosti, odmietania antisemitizmu a nenávistných prejavov v spoločnosti.

Ak sa chcete dozvedieť viac o programoch a projektoch financovaných z Grantov EHP na Slovensku, navštívte stránku www.eeagrants.sk.

Spoločným úsilím
k zelenej, konkurencieschopnej
a inkluzívnej Európe.

The BUILDING MUSIC BRIDGES – Developing Intercultural Dialogue and Trust through Music benefits from a € 166,740 grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Grants.

The project has been co-financed from the State Budget of the Slovak Republic in the amount of 29,423 €.

The aim of the project is to develop intercultural dialogue and communicate the topics of tolerance to minorities, gender equality, neglecting anti-Semitism and hate speech in the society through the art of music.

If you want to know more about programmes and projects financed by the EEA Grants in Slovakia, visit www.eeagrants.sk.

Working together
for a green, competitive
and inclusive Europe

#eeagrants #BuildingBridges

stavanie hudobných mostov... prečo? a pre koho?

Ak sa chcete dostať z jedného brehu rieky na druhý, najlepším riešením je postaviť most. Ak ho postavíte, môžu tadiaľ totiž chodiť aj iní ľudia. Ak chcete prekonať hlboké údolie, opäť bude najlepšou možnosťou most, cez ktorý môžete pokojne prejsť na druhú stranu a spoznať „druhý breh“ rieky alebo údolia, spolu s ďalšími ľuďmi. Vytvárate tak priestor nielen pre seba, ale tiež pre priateľov, komunitu, mesto, krajinu, pre celý svet.

Building Bridges je hudobný projekt s rovnakým cieľom. Vytvára symbolický most medzi vzdialenými svetmi, ktoré by pravdepodobne nenadviazali kontakt. Ich obyvatelia by sa pozorovali z veľkej diaľky a vytvárali si vlastné predstavy o „tom druhom brehu“. Nebyť mosta, možno by sa nikdy nestretli, nikdy by nemali možnosť prepojiť svoje energie do jedného prúdu hudobnej tvorby. Môžete si položiť otázku, čo majú spoločné nórsky jazzový kontrabasista, spevák a skladateľ Steinar Raknes, ktorý spolupracoval s hviezdami ako Chick Corea, Bobby McFerrin či Michael Brecker a rómsky raper z Holíča Čavalenky, mladá ukrajinská huslistka Julia Roshko alebo multižánroví hudobníci – klarinetista Braňo Dugovič a akordeonista Boris Lenko. To je toľko svetov dokopy, až vzniká neviditeľná pavučina mostov a prepojení, ktorá vytvára nový (hudobný) svet. Prečo a pre koho to vlastne robíme? Vieme, že jedným projektom zmeniť svet nemôžeme. Môžeme ho meniť vlastnými rozhodnutiami, môžeme priniesť na pódium tých, ktorí sú v našej spoločnosti zraniteľnejší, slabší či ponižovaní. Keď sa započúvame do rómskych, židovských či ukrajinských melódií, už len cez toto neviditeľné bohatstvo môžeme prijať viac ako si dokážeme pripustiť. Keby hudba mohla inšpirovať a formovať naše každodenné spolužitie alebo spoločensko-politické debaty a vytvárať most dôvery medzi Slovákmi a minoritami, mali by sme sa všetci lepšie. Skúsme sa inšpirovať aj tým, čo dnes večer budeme počuť. Možno bude o pár „hejtov“, nadávok, ponižujúcich slov či dokonca vystrelených nábojov menej. Dal by Boh, aby to tak bolo.

jozef LUPTÁK, violončelista, staviteľ mostov

UTOROK 20/9/2022 / 19:00 / elektrárňa piešťany
TUESDAY / piestany old power plant

HARLEKÝN

karlheinz stockhausen

Martin ADÁMEK klarinet / clarinet

Anna CHIRESCU choreografická spolupráca / choreography

Catherine GARNIER kostým / costume

ENSEMBLE INTERCONTEMPORAIN svetelný dizajn / light design factory

Martin KUPČO osvetlenie / lights

program / Karlheinz Stockhausen (1928—2007)
Harlekin

Pozývame vás na pohár vína pred koncertom
v záhrade Elektrárne Piešťany.

We invite you to a glass of wine in the garden
of Elektrárňa Piešťany before the concert.

trvanie / duration 45 min.

Harlekýn je postava z talianskej commedie dell'arte, ktorú si nemecký hudobný vizionár **Karlheinz Stockhausen** (1928—2007) v roku 1975 požičal do svojho diela pre sólový klarinet. Stockhausenov Harlekýn, virtuózný klarinetista, vášnivý tanečník a vtipkár, sa v skladbe mení na posla snov, hravého staviteľa, zamilovaného lyrika i učiteľa – pedanta. Kompozícia, napísaná pre americkú klarinetistku Suzanne Stephens, zaznie v slovenskej premiére v interpretácii vynikajúceho Martina Adámka, sólistu francúzskeho Ensemble intercontemporain. Na naštudovaní diela pod hlavičkou tohto svetoznámeho súboru súčasnej hudby v Cité de la Musique v Paríži spolupracovala choreografka Anna Chirescu, ktorá ako inšpiráciu pre súčasné pohybové stvárnenie Stockhausenovej skladby spomína film *The Joker*, Freddieho Mercuryho, Michaela Jacksona či Freda Astaira.

Harlequin is a character from the Italian commedie dell'arte, whom the German musical visionary **Karlheinz Stockhausen** (1928—2007) adopted in 1975 in his work for dancing solo clarinetist. Stockhausen's *Harlekin*, a virtuoso musician, passionate dancer and roguish joker, changes in the composition to a dream messenger, a playful constructor, an enamoured lyric, and a pedantic teacher. The piece, written for the American clarinetist Suzanne Stephens, will be heard in the Slovak premiere performed by the outstanding Martin Adámek, soloist of the French Ensemble intercontemporain. Participating in the study of the work, under the auspices of this world-famous contemporary music ensemble in Cité de la Musique in Paris, was the choreographer Anna Chirescu, who mentions her inspirations for giving Stockhausen's work a contemporary form in motion: the film *The Joker*, Freddy Mercury, Michael Jackson and Fred Astaire. This experience is worth travelling for. We have planned an exclusive encounter with Stockhausen's Harlequin in the superb industrial spaces of "Elektrarna Piestany" (Piešťany's historical Power Station).

ŠTVRTOK 22/9/2022 / 18:00 / primaciálny palác
THURSDAY / primatial palace

HEGELOVA DUŠA A KRAVY Z WISCONSINU

alessandro baricco

Čítanie z knihy esejí o kultúre, hudbe a umení interpretácie Alessandra Baricca, ktorú vydali Konvergenzie v spolupráci s vydavateľstvom Artforum. Knihu preložil Stanislav Vallo.

HEGEL'S SOUL AND THE COWS FROM WISCONSIN

A reading from Alessandro Baricco's book of essays about modernism, culture, music, and the art of interpretation, which was published by Konvergenzie in collaboration with Artforum in May 2022. The book was translated by Stanislav Vallo.

(in Slovak language only)

Mário GEŠVANTNER slovo / reading

Claudio TROVAJOLI^{IT} klavír / piano

Stanislav VALLO, Andrej ŠUBA uvedenie knihy / book presentation

„Idea osvietenej hudby sa zadúša v spoločenskom jave, ktorý ju prijíma ako absolútnu hodnotu a tupo ju odovzdáva ďalej ako privilegium blahosklonného, sebastredného spoločenstva spájajúceho živé mŕtvolu. No hudba, ktorá sa kedysi o túto ideu nástoľčivo uchádzala ako o atribút vlastnej tajomnosti, je naďalej tu a naďalej sa nástoľčivo uchádza o to, aby sa k tejto myšlienke zakaždým vrátila a oslobodila jej ničivú rozvratnú silu. Odlišnosť a výsadu, ktorých sa dovoľáva, treba prijímať nie ako daný fakt, ale ako niečo problematické, čo z nej musíme vyrvať: a zakaždým tak, ako keby to bolo prvý raz. Ničoho menšieho by sa nemal dožadovať ten, kto je skutočne očarený osvietenou hudbou. Ničoho menšieho, ako takejto malej spásanosnej apokalypsy. A táto apokalypsa má svoje meno: interpretácia.“

alessandro BARICCO (Hegelova duša a kravy z Wisconsinu)

Hegelova duša a kravy z Wisconsinu je zbierka filozoficko-estetických esejí Alessandra Baricca, talianskeho spisovateľa, esejistu, dramatika a scenáristu, v ktorej skúma vzťahy medzi hudbou a modernitou, interpretáciou, recepciou a percepciou a uvažuje o hodnote hudby pre spoločnosť. V preklade Stanislava Valla ju v máji 2022 vydali Konvergenzie v spolupráci s vydavateľstvom Artforum. Knihu si môžete zakúpiť v predajnej sieti Artforum aj v e-shope festivalu Konvergenzie.

trvanie / duration 40 min.

VSTUP VOLNÝ / FREE ENTRY

ŠTVRTOK 22/9/2022 / 19:00 / primaciálny palác
THURSDAY / primatial palace

DEBUSSY / RAVEL / FRANCK

Andrej BIELOW^{UA} husle / violin

Peter BIELY husle / violin

Martin RUMAN viola / viola

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Claudio TROVAJOLI^{IT} klavír / piano

Jordana PALOVIČOVÁ klavír / piano

program / Claude Debussy (1862—1918)

Prélude à l'après-midi d'un faune (verzia pre 2 klavíry / version for 2 pianos)

Maurice Ravel (1875—1937)

Husľová sonáta č. 2 / Violin Sonata No. 2

I. Allegretto

II. Blues. Moderato

III. Perpetuum mobile. Allegro

prestávka / intermission

César Franck (1822—1890)

Klavírne kvinteto f mol /

Piano Quintet in F Minor

I. Molto moderato quasi lento – Allegro

II. Lento con molto sentimento

III. Allegro non troppo ma con fuoco

Debussy's *Prelude to the Afternoon of a Faun* is one of the iconic works of 20th century music. After the famous orchestral version inspired by Stephane Mallarme's poem, in 1895 the composer also produced a delicate version for two pianos, which will be performed at Konvergencie by the pianists Jordana Palovičová and Claudio Trovajoli. The Italian guest will also appear in Bratislava as a chamber partner of the outstanding Ukrainian violinist Andrej Bielow (a pupil of the legendary Ida Haendel and Alfred Brendel, and winner of the prestigious ARD completion in Munich), and together they will perform the jazz- and blues-influenced *Sonata No. 2* by **Maurice Ravel**. The evening dedicated to French music will close with *Piano Quintet in F minor*, the masterly opus by **César Franck**, who already won admiration from his contemporaries by his explosive energy and emotional force.

trvanie / duration 90 min.

vášeň, jazz a poézia

Existujú špecifické hudobné kvality, ktoré možno abstrahovať ako typické pre francúzsku hudbu, a to nezávisle od doby jej vzniku. Patria medzi ne (napríklad) záľuba v poetickosti a senzuálnosti, osobitý zmysel pre farebnosť, inšpirácia prírodou i históriou, zvukomalebnosť, špecifický cit pre rytmus a jeho vzťah k reči. Všetky zmienené atribúty možno nájsť aj v tvorbe **Clauda Debussyho** (1862—1918), ktorého 160. výročie narodenia si hudobný svet tento rok pripomína. Debussyho ikonické orchestrálne dielo Faunovo popoludnie (1894), jedno z tých, o ktorých možno povedať, že vystavili rodný list hudbe 20. storočia, inšpirovala rovnako slávna báseň symbolistu Stéphana Mallarmého (1845—1898) zo 60. rokov 19. storočia. Faun sa zobúdzá z popoludňajšieho spánku a v snivom monológu na pozadí farbistej prírodnej scenérie hovorí o láske a svojich stretnutiach s najádami. Mallarmého báseň je príkladom Ovídiom inšpirovaného literárneho eskapizmu. V rozprávaní Fauna sa prelínajú spomienky, realita, fantázia, vzrušenie i rezignovaná melanchólia. Imanentná „hudobnosť“ Mallarmého poetického jazyka zaujala viacerých autorov, okrem Debussyho napríklad aj Ravela alebo Bouleza. Verzia Faunovho popoludnia pre dva klavíry (1895) pochádza priamo od skladateľa. V roku 1910 vytvoril úpravu diela pre klavír dvojručne Maurice Ravel. Ak ste si mysleli, že Faunovo popoludnie nedokáže existovať bez svojho orchestrálneho šatu, možno budete prekvapení. Podobne ako viacerí súčasníci (Stravinskij, Tansman, Schulhoff, Weill, Milhaud), aj **Maurice Ravel** (1875—1937) sa nechal očariť jazzom, ktorý sa v Európe, a v Paríži zvlášť, stal v prvých dekádach 20. storočia módou. Rasová segregácia a prohibícia vyhnali v tomto období mnohých afroamerických hudobníkov z vlasti. V roku 1928 absolvoval Ravel štvormesačné turné po USA, bola to jeho jediná návšteva za Atlantikom. Stretol sa s Gershwinom, spoznal kluby v Harleme, vypočul si nahrávanie Paula Whitemana s trubkárom Bixom Beiderbeckom, navštívil New Orleans. Výsledkom fascinácie novým hudobným štýlom sa stal Ravelov článok Take Jazz Seriously! o jasse ako o vitálnom inšpiračnom zdroji pre modernú hudbu. V eseji, ktorá vyšla v časopise Music Digest, si zvlášť všíma potenciál jazzovej rytmiky. Neostalo len pri slovách. Ozveny „jazzového veku“ počul v obidvoch Ravelových klavírných koncertoch z 30. rokov, ale aj v jeho skoršej Husľovej sonáte č. 2, ktorá vznikala medzi rokmi 1923 až 1927. Druhá časť diela, ktoré je podľa autorových slov hľadaním rovnováhy medzi možnosťami huslí a klavíra, nesie označenie Blues. Európska premiéra diela sa uskutočnila v parížskej Salle Erard. Na klavíri hral autor, na husliach Georges Enesco. Napriek tomu, že sa na Parížske konzervatórium dostal ako 12-ročný, **César Franck** (1822—1890) sa nikdy nestal zázračným dieťaťom – klavírnym virtuózom, ako o tom sníval jeho otec. Po odchode z rodičovského domu a krátkej koncertnej kariére sa tento, pôvodom belgický hudobník, živil ako učiteľ a organista. Franckove improvizácie sa postupne stali vyhľadávanými hudobnými udalosťami a o jeho umení sa s uznaním vyslovil aj Franz Liszt. Talent ho napokon priviedol späť do školy, tentokrát v úlohe vyhľadávaného pedagóga harmónie a kompozície. Medzi jeho žiakov na Parížskom konzervatóriu patrili výrazní predstavitelia nasledujúcej generácie tvorcov novej francúzskej hudby, vrátane Vincenta d'Indyho a Claua Debussyho. Franckove významné inštrumentálne diela (o. i. Husľová sonáta a Symfónia d mol) vznikli v posledných dvoch dekádach jeho života. Patrí medzi ne aj nádherné Klavírne kvinteto f mol z roku 1879. Podľa niektorých životopiscov bol v čase komponovania diela Franck zamilovaný do jednej zo svojich študentiek. Vo vášnivej hudbe Kvinteta v každom prípade počul iný druh očarenia, očarenie hudbou Richarda Wagnera a jeho tristanovskými harmóniami. Možno nemecké dedičstvo prítomné v tejto skladbe (približujúce ju tvorbe Schuberta a Brahmsa), možno emócie a senzuálnosť Franckovho diela spôsobili, že Camille Saint-Saëns, reprezentant galskej elegancie a noblesy, ktorý sa premiéry v roku 1880 zúčastnil ako klavirista, odkráčal po dohratí skladby znechutene z pódia a partitúru Kvinteta tam nechal.

andrej ŠUBA

PIATOK

23/9/2022 / 12:30 / galéria mesta bratislavy/café EMIL

FRIDAY / bratislava city gallery/café EMIL

BASSBAND LUNCH CONCERT / KONCERT S OBEDOM

COMENDANT / BODNÁR / STRELNIKOVA / CATALÀ /
NEUGEBAUER / PALÚCH / BORZA

Ján KRIGOVSKÝ kontrabas / double bass

Ján PRIEVOZNÍK kontrabas / double bass

Metod PODOLSKÝ kontrabas / double bass

Jakub STRAČINA kontrabas / double bass

program / Marcel Comendant / Ňu stiu

Pavol Bodnár / Lam-Mal-Mal

Anna Strelnikova / Kvarteto pre 4 kontrabasy

Rafael Catalá / Rumbas

Herwig Neugebauer / Soulful Suzi

Stanislav Palúch / Bassovica

Ján Borza / Hádka č. 5

Man does not live by music alone. Therefore we invite you to an untraditional lunchtime gastronomic-musical experience consisting of a concert by the double bass quartet **BassBand**, a light lunch menu, and pleasant social encounters. The untraditional BassBand ensemble presents the deepest-voiced string instrument in uncommon arrangements, from classics to jazz to pop music. The event will take place in the spaces of the new cafe Emil. Yes, that is "the same" Emil Mirbach, after whom his beautiful palace is named. You will find the cafe in the courtyard of the Bratislava City Gallery.

„Môj palác je starý. Ťahá mu už na tristo. Majte ho v úcte a vstupujte s otvorenými očami. Všetličo v ňom nájdete. Nové aj staré. Posvietim vám na ceste ku kultúre, nalejem vám pohárik a pohostím vás ako sa patrí, kým vy sa budete zvrtať na rybích kostiach a posedávať na nádvorí,“ hovorí Emil.

Emil je nové bratislavské miesto s veľkou dušou a nachádza sa na prízemí a nádvorí Galérie mesta Bratislavy a je úzko spätý s Mirbachovým palácom, ktorý postavil v rokoch 1768–1770 bratislavský pivovarník Michael Spech. Posledný súkromný majiteľ Emil Mirbach prenechal palác mestu s práním, aby boli tieto priestory využité pre účely mestskej galérie. Dnes je Galéria mesta Bratislavy svojím rozsahom a významom druhou najväčšou galériou na Slovensku. Jej aktivity sú spojené s vystavovaním rozsiahlej zbierky výtvarného umenia formou stálych expozícií a premenlivých výstav slovenského i svetového umenia.

trvanie / duration 45 min.

PIATOK

23/9/2022 / 19:00 / primaciálny palác

FRIDAY / primatial palace

KONTRABAS

patrick süskind

Martin HUBA

spieva Veronika BILOVÁ

réžia Martin HUBA, Martin PORUBJAK

dramaturgia Milan LASICA

scéna Jozef CILLER

kostýmy Mária CILLEROVÁ

By its theme and its intimacy (a quality that chamber music prizes), *The Double Bass* is in tune with Konvergencie Chamber Music Festival. For several years we've been longing to introduce this performance. **Patrick Süskind's** monodrama, with the charismatic Martin Huba in the lead role, is the story of a double bassist who will never play a note in an orchestra. Together with him, you will experience an evening full of tension, doubts, humour, and sharp reversals. For a while we are admitted to the most secret corners of the human soul; for a while we hold our breath, only to suddenly exhale with relief and perhaps even with a smile. Martin Huba spent twenty years of his life with this play on the Studio L+S stage. After a ten-year pause he returns, more powerful than ever before.

(Please, note, that this performance is in Slovak language.)

trvanie / duration 80 min.

comment dire...

„Šialenstvo – šialenstvo takto – ako to povedať – šialenstvo takto – keď – keď predsa – pretože – šialenstvo pretože predsa – to – comment dire – ako to povedať – toto – toto tu – toto tu všetko – ako to povedať – myslieť si – mať tušenie – mať zato – mať zato tušenie – niečo čo – ako to povedať – comment dire – comment dire.“

samuel BECKETT (*Čakanie na Godota*)

Možno posmelený aj týmto chaosom v duši Samuela Becketta si dovoľím konštatovať, že dnes, keď sme už viac-menej rezignovali na nádej získať príchod odpovede, keďže ani Godot neprišiel, máme dokonca, zdá sa, problém aj so sformulovaním otázok. Možno tento nezáujem o komunikáciu, alebo strata schopnosti komunikovať, súvisí s tým, že sme sa dnes ocitli v situácii, keď prvýkrát, čo je ľudstvo ľudstvom, teda aspoň z nám dostupných informácií, človek v našich zemepisných šírkach nepotrebuje k prežitiu človeka v klasickom zmysle slova. Všetci si prežitie zorganizujú zväčša sami. A väčšinou si aj sami vystačia. Najspoľahlivejším spoločníkom a často najpohodlnejším zdrojom odpovedí na prípadné otázky je virtuálny svet a ľudská prítomnosť je zväčša na príťaž. A o prítomnosti spontánnosti už ani nehovoriac. Prečo toľko plaču okolo spontánnosti, tohto nášho krehkého puta s našou „štvornohou minulosťou“, keď nám to ešte naša embryonálna druhá signálna sústava nestihla prezradiť? Žijúc svoj príbeh som viackrát nadobudol skúsenosť, že spontánnosť je v konfrontácii s logikou ratia veľmi zraniteľná, že ju treba chrániť.

Dnes si začínam osvojovať a uvedomovať novú skúsenosť, totiž, že aké je zraniteľné ratio v konfrontácii s ratiom. A že asi nastáva čas, keď ho tiež bude treba chrániť. S fetišizáciou poznania a racionality treba narábať opatrne. Už len preto, že vieme, že každá pravda, každé poznanie je len omylom na ceste k hlbšej pravde. A dnes sa neviem ubrániť pocitu, že sme sa ocitli v situácii, keď viac-menej s nadšením prijímame fakt, že náš model života vygradoval do situácie, kedy tie najkvalitnejšie závitky našej šedej kôry, ktoré ľudstvo vygenerovalo, vynakladajú veľkú námahu, financie a schopnosti svojou prácou, svojím výskumom, pomôcť ľuďom tak, že im poskytnú možnosť nemusieť myslieť, respektíve myslieť čo najmenej. Paradox je, že najosvietenejšie, najdisponovanejšie mozgy dnes pracujú na tom, aby čo najväčšiemu počtu ľudí umožnili mozog vypnúť a presvedčiť ich, že v tom spočíva ich šťastie. Zopár triviálnych príkladov: nemusíš myslieť, ako zaparkovať, nemusíš brzdiť, dokonca nemusíš šoférovať, keď šoféruješ, nemusíš poznať cestu, nemusíš si pamätať telefónne číslo, nemusíš to i ono, nemusíš vedieť, kto bol Shakespeare, kto bol a o čo sa snažil Komenský. Všetko si v prípade nutnosti „vygúgliš“. Všetko sa dozvieš, ale vedieť nebudeš nič. Buď pokojný, človeče... robíme všetko preto, aby si musel robiť a myslieť čo najmenej. Dôveruj, veď to zabezpečuje tá najkvalitnejšia šedá kôra toho percenta najschopnejších jedincov spomedzi nás. Čiže cieľová stanica snaženia najschopnejších spomedzi nás je dopriať čo najväčšiemu množstvu blížnych možnosť na nič iné nemyslieť, nič nemusieť ovládať, za nič nemať zodpovednosť a tešiť sa z tohto stavu – však čo! Veď po nás aj tak potopa! No len neviem, či po nás... Obávam sa, že si neuvedomujeme, že potopa je už tu, že je sprítomnená stále väčšou možnosťou nemyslieť a našou túžbou – môcť myslieť čo najmenej. Potopa spočíva v tom, že sme s nadšením prijali hru, keď tie ultra mozgy nám umožňujú na náš, nie až taký ultra mozog v mnohom rezignovať. Šťastie z nemyslenia je tsunami, ktorá hrozí zaplaviť, utopiť celé dojemné snaženie Homo erectus, od jeho sekerky z pazúrika až po víťazstvo vedy, umožniť človeku nemyslieť.

Potopa plazivo, za nášho tichého, možno podvedomého súhlasu, zaplavuje stále väčšie a zásadnejšie územia našich „Atlantíd“.

Nádejou ma však napíňa fakt, že aj tých priestorov, nad ktorými už tá ticho hrozivá hladina nášho seriálu bezduchosti kraľuje, hlási náš zdravý pud „poznať“, pud sebazáchovy nadradený nad všetky pudy a vytláča spod tej ticho hrozivej hladiny „Noemove archy“. Noemove archy s hladiskami a javiskami divadiel, koncertných sál, ateliérov a knižníc, akési ostrovčeky fragmentov posolstiev pripomínajúcich ľuďom vznešenosť možnosti „byť“. Ostrovčeky, ktoré ponúkajú tým spontánne inštinktívne natiahnutým rukám, vynárajúcim sa z pod tej blaženej možnosti nemyslieť, možnosť spoločne sa pokúsiť hľadať spôsob – ...ako to povedať? Comment dire...?

martin HUBA

(úryvok z prejavu M. Hubu na Akadémii múzických umení v Prahe pri príležitosti udelenia čestného doktorátu v roku 2021)

SOBOTA 24/9/2022 / 10:30 / nádvorie starej radnice
SATURDAY / old city hall square

SPOLOČNÉ IHRISKÁ

DETSKÝ KONCERT

TIBOR FELEDI KAIROS QUINTET

Lenka MOLČÁNYIOVÁ altový saxofón, zobcová
flauta / alt saxophone

Michal CÁLÍK trúbka / trumpet

Michal ŠELEP basgitara / bass

Juraj Dávid RAŠI bicie / drums

Tibor FELEDI klávesy / keyboards

Karolína KRIGOVSKÁ 1. husle / 1st violin

Tereza KUČEROVÁ 2. husle / 2nd violin

Mária ŠČERBÁKOVÁ viola / viola

Marcel PETRÁŠ violončelo / cello

DETSKÝ A DIEVČENSKÝ ZBOR

Slovenského rozhlasu

Adrian KOKOŠ dirigent / conductor

"In childhood we are creative and free. Our imagination knows no bounds. On common playgrounds we experience the most beautiful moments and adventures, which, however, are never again repeated. And their magic is precisely in that. At the given moment they are our entire reality, and in them we are conscious of the present time at its fullest. All of us once were children – with everything that belongs to childhood, but most of us often forget that..."

tibor FELEDI

Common Playgrounds, the debut album by Tibor Feledi Kairos Quintet, captivated listeners with original pieces inspired by the tradition of children's folk songs and riddles, combined with jazz. The CD was awarded the prize of Jazz Album of the Year on Radio_Head Awards 2018.

Počas detstva sme najkreatívnejší a najslobodnejší. Naša fantázia nepozná hranice. Na spoločných ihriskách zažívame najkrajšie chvíle a dobrodružstvá, ktoré sa už nezopakujú. A práve to je ich čarom. Sú v danom momente celou našou realitou a vnímame pri nich naplno prítomnosť. Všetci sme boli raz deťmi – so všetkým, čo k tomu patrí, no väčšina z nás na to často zabúda... Detské ľudové piesne, ktorými je album *Common Playgrounds* inšpirovaný, obsahujú čiastočky spomienok na toto obdobie. Spomienky na detstvo sa nevracajú v kruhu, ale v špirále ovplyvnenej udalosťami zo života, ktoré prišli po skončení „detstva“. Skladby z albumu *Common Playgrounds* sú vyjadrením hravosti a slobody dieťaťa v nás, ale aj zložitosti našich dospelých životov.

tibor FELEDI

trvanie / duration 50 min.

SOBOTA 24/9/2022 / 16:00 / 18:00 / 20:00

primaciálny palác / záhrada domu albrechtovcov

SATURDAY / primatial palace / garden of albrecht house

BRATISLAVSKÁ NOC KOMORNEJ HUDBY

primaciálny palác / 16:00

#SKLADATEĽSKÁSÚŤAŽ2022

KONCERT Z DIEL LAUREÁTOV SKLADATEĽSKEJ SÚŤAŽE
FESTIVALU KONVERGENCIE

Ivica GABRIŠOVÁ flauta / flute

Branislav DUGOVIČ basklarinet / bass clarinet

Peter BIELY husle / violin

Karolína KRIGOVSKÁ husle / violin

Matej MICHALEC viola / viola

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Andrej GÁL violončelo / cello

Alena HUČKOVÁ klavír / piano

Radka KOVÁČOVÁ klavír / piano

KOMORNÝ ORCHESTER

KONZERVATÓRIA / STATE CONSERVATORY
CHAMBER ORCHESTRA

Daniel RUMLER husle, naštudovanie /
violin, orchestra master

trvanie / duration 60 min.

program / Marek Fóra (2001) / Broken Toccata

Šimon Lučenič (1990) / La Conversación

Michal Blažek (1992) / Compassion

Adam Hudec (1989) / Self-Centered Variations

Nino Rota (1911–1979) / Concerto per archi

I. Preludio. Allegro ben moderato

II. Scherzo. Allegro comodo

III. Aria. Allegro quasi Adagio

IV. Finale. Allegrissimo

Skladateľská súťaž festivalu Konvergenzie vznikla v roku 2021 s cieľom vytvoriť platformu pre vznik a prezentáciu nových diel autorov do 35 rokov. Predsedom poroty 2. ročníka súťaže bol profesor Jevgenij Iršai. Porota v zložení Lukáš Borzík, Adrian Demoč, Nils Økland, Jozef Lupták, Ronald Šebesta, Nora Skuta a Ondrej Veselý vybrala z 15 prihlásených kompozícií štvoricu skladieb, ktoré zaznejú v interpretácii mladých hudobníkov i skúsených profesionálov.

Adam HUDEC (1989) končí štúdium na Konzervatóriu v Bratislave, popri klasickej hudbe sa ako basgitarista venuje tiež jazzu. Pôsobí aj ako producent a stojí za online vzdelávacím projektom Basgitarová akadémia. Skladba *Self-Centered Variations* sú variácie skomponované na tému skonštruovanú z anagramu autorovho mena: „Každá z piatich variácií vyjadruje odlišný stav mysle, ktorý sa postupne mení vďaka neutíchajúcemu prívalu asociácií a podnetov. Záverečná variácia v podobe raka formy fúgovej expozície symbolicky vyjadruje upokojenie, zároveň však aj návrat späť na začiatok cesty. Skladba pracuje s princípom sympatickej rezonancie a rôznymi technickými a artikulačnými možnosťami jednotlivých nástrojov.“

„V skladbe Self-Centered Variations Adama Hudeca sa pred poslucháčom ako na maliarskom plátne rozlieva pestré harmonické pradiivo, invenčne štrukturované na pozadí premenlivého metra a nepravidelných rytmov, naplnené krehkou subtilnosťou náhle prerušovanou expresívnymi gestami, ktoré nečakane ústia do alúzie motorického kontrapunktu barokovej hudby. Toto kultivované a inteligentné hudobné dielo zaujme netradičnými technikami hry a farebne pôsobivým spojením basklarinetu s klavírom.“

lukáš BORZÍK

michal BLAŽEK (1992) pochádza zo Zvolena, vyštudoval odbor Výroba hudobných nástrojov, no, ako sám hovorí, viac ho „bavilo vyrábať hudbu samotnú.“ Bol žiakom Petra Martinčeka, Petra Grola a Konstantina Ilievského na Konzervatóriu v Bratislave. Žije vo Viedni a podľa vlastných slov tvorí umenie, „v ktorom sa odráža všetko, čím je.“ Inšpiráciou pre klavírne trio Compassion bolo nezmyselné utrpenie „ktoré v čase tvorenia tejto kompozície prežívajú milióny nevinných Ukrajincov, Ukrajincov, ale tiež zvierat a v neposlednom rade aj príroda. Utrpenie, ktoré mi navždy zmenilo pohľad na svet, a hlavne na zmysel môjho života v ňom. Nie som vojak, ale umelec, a toto je jediný spôsob, akým viem s touto situáciou pracovať. Skladba je teda odzrkadlením mojich pocitov z deštrukcie, ktorú človek dokáže napáchať bezcitne a bez súcitu.“

„...výrazne naratívna skladba, ktorá poukazuje umelecky presvedčivou formou na zákutia temných vášní a pomyselné prehlbovanie deštrukcie vrcholiacej v ničivej explózii tónov. Tento hudobno-epický obraz tým však nekončí a v závere predsa len naznačí hľadaný súcit. Paradoxne práve v dnešných dňoch mi toto dielo znie ako umelecká paralela k súčasnej rastúcej agresii, ktorú môže zastaviť len zľutovanie sa človeka nad človekom.“

lukáš BORZÍK

marek FÓRA (2001) je aktuálne študentom kompozície na Konzervatóriu v Bratislave u K. Ilievského. Hudbe sa začal venovať ako 9-ročný na ZUŠ M. R. Štefánika v Považskej Bystrici. Ovláda hru na viacerých nástrojoch (akustická gitara, bas-gitara, elektrická gitara, bicie nástroje), venuje sa tiež nahrávaniu. Kompozíciu *Broken Toccata* opísal ako „monotematickú skladbu s prvkami serializmu a jazzu, ktorá vznikla inštrumentáciou pôvodne klavírnej skladby. Hudba je čisto abstraktná, nemá žiaden program a nie je za ňou žiadna konkrétna predstava. Ide čisto o zvuk, ktorý sa snaží naplniť svoj potenciál.“

„Skladba Broken Toccata ma zaujala najmä pregnantnou rytmickou konštrukciou, so sviežou energiou blízkou hudbe jazzu či komorným skladbám Nancarrowa. Najmä v rýchlych pasážach si skladba udržiava príjemné napätie a dravosť, ktorému napomáha nielen práca s pestrými rytmickými prvkami (synkopy, duoly, trioly) na stabilnom pulze, ale aj využitie širokej škály registra jednotlivých nástrojov a ich začlenenie do ‚rovnocennej faktúry‘ tria.“

adrian DEMOČ

šimon LUČENIČ (1990) je vyštudovaný ekonóm a aktuálne študent 3. ročníka skladby na VŠMU. Jeho diela boli prezentované na festivaloch Orfeus, Asynchronie a Nová slovenská hudba. Prioritne sa vo svojich kompozíciách venuje krátkym štúdiám či prelúdiám s prísnyim zameraním na niektorý z hudobných prvkov, ako aj väčším orchestrálnym dielam. Medzi svoje najvýznamnejšie skladby zaraďuje symfonickú báseň *Equilibrium* a vokálno-inštrumentálne dielo *Soldati*. *La Conversación* je podľa neho „krátkou konverzáciou troch nástrojov, ktorá sa odohráva na pôde akordu a mol. Tento jeden akord je stavebným prvkom celej kompozície a štrukturálne je na ňom vystavaná melodická i rytmicko-harmonická zložka skladby. Po úvode, kde nástroje spolu vedú rozhovor, sa postupne dostávajú do popredia husle, ktoré si uzurpujú priestor a stávajú sa primárnym sólovým nástrojom druhej časti s výrazným vrcholom vo vysokej polohe na tóne a. Kompozícia je krátkou štúdiou práce s obmedzeným materiálom v uzavretom priestore tonálneho priestoru vymedzeného molovou stupnicou.“

„La Conversación je krátka, no jasne artikulovaná a presvedčivá kompozícia pre sláčikové trio. Oceňujem na nej priehľadnosť a jasnosť hudobnej myšlienky a jej zdelenia pomocou prehľadnej formy. Faktúra a inštrumentácia je príjemne vzdušná, striedma a nepresýtená, efektívne sa podieľa na celkovom spracovaní. Obohacujúce sú aj občasné zmeny taktu, ktoré jemne a nenásilne narušia pravidelnosť metrického členenia.“

adrian DEMOČ

záhrada domu albrechtovcov / 18:00

ILJA ZELJENKA / ČÍTANIE O HUDBE S HUDBOU

Robert ROTH slovo / narrator

Ondrej VESELÝ gitara / guitar

Boris LENKO akordeón / accordion

Andrej ŠUBA výber textov / script

program / Ilja Zeljenka (1932—2007)

Rozhovory a texty I., II. (HC 2018)

Duetá pre gitaru a akordeón / Duets for Guitar and Accordion

Tri staršie tance pre akordeón / Three Older Dances for Accordion

Miniatúry pre akordeón / Miniatures for Accordion

„Aký je vlastne zmysel samotnej umeleckej tvorby? Jedno je isté – je to natoľko silný impulz, že núti človeka venovať sa celoživotnej práci nepopulárnej, ťažkej, bez nároku na odmeny či už finančné alebo aspoň na pocity satisfakcie. Samozrejme, v celom širokom spektre tvorby nájdeme rôzne smerovania: hľadanie krásy alebo pravdy, elegancie a hedonizmu, plač a nárek, spoveď duše, presvedčivé kazateľstvo alebo iba prchavú hystériu. Vždy ma zaujímal, čo by mohlo byť spoločným bodom, východiskom v takej rôznosti. Nadobudol som presvedčenie, že tvorba, umelecké dielo je vyjadrením človeka o jeho neschopnosti žiť vo veľkom skutočnom reálnom živote, je optimálnou náhradou, je terénom, v ktorom nezablúdím. Je svetom, ktorý dovoľuje vyhrávať pravde, hoci sa zdá slabšia, dovoľuje nastoľovať poriadok. Vývoj mojej vlastnej tvorby odzrkadľuje zmeny dominant jednotlivých období ľudského života: Mladosť s jej hľadaním lásky prenáša do hudby nedosiahnuteľnosť ideálov. Obdobie dozrievania je ešte silnejšie poznačené skepsou voči realite. Proces hľadania pravdy je spojený s protestom a súčasne sa čoraz silnejšie ozýva vedomie nemožnosti reálneho, občianskeho protestu. Iba umenie dovoľuje protestovať. V tom mi je dodnes trvalým a spoľahlivým východiskom. Zrelosť a staroba sa opäť uzatvárajú do partitúry, aby našli to, čo tak spoločnosti chýba. Estetiku poriadku a krásu poznania zákona i vedomie pomínutelnosti vecí nepodstatných, vieru vo vyššie ciele. Sila človeka je v sile snívať a krása umenia je v uskutočnení snov. Čím skôr si autor uvedomí, že svoj život musí prežiť výlučne cez umenie, tým skôr sa mu otvoria jeho brány. Ak by som mohol kvantovým fyzikom dodať dôkaz o existencii paralelných svetov, za jeden z najkrajších by som označil svet hudby.“

ilja ZELJENKA: *Rozhovory a texty II.* (Hudobné centrum, 2018)

trvanie / duration 50 min.

primaciálny palác / 16:00

ROTA / ZELJENKA / ZAGAR / CRUMB / BOCCHERINI

Ivica GABRIŠOVÁ flauta / flute

Ronald ŠEBESTA klarinet / clarinet

Peter BIELY husle / violin

Andrej BIELOW^{UA} husle / violin

Daniel RUMLER husle / violin

Martin RUMAN viola / viola

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Andrej GÁL violončelo / cello

Claudio TROVAJOLI^{IT} klavír / piano

Nora SKUTA klavír / piano

For years now, the Bratislava Night of Chamber Music has been one of the traditional successes of Konvergencie Chamber Music Festival. Once again, during the 23rd annual event, the programme offers well-known and less-known works by composers from home and abroad, in outstanding performances. You can look forward, for example, to the virtuoso, playful *Flute Trio* (1958), a neoclassical work by the Italian composer **Nino Rota** (1911—1979), whom the wider public knows mainly as a successful composer of film music, including for the iconic work of Federico Fellini. Similar attributes, enriched by sound painting, may be found in the *String Quintet in D Major "L'Uccellaria"* by the Italian baroque composer **Luigi Boccherini**. Slovak music is always present in the dramaturgy of Konvergencie. In 2022 Slovak culture commemorates the 90th anniversary of the birth of **Ilja Zeljenka** (1932—2007). His *Piano Quintet No. 2* (1958), which won the composer his place among the pioneers of the Avantgarde in Slovakia, will be heard at the festival. At the time of its composition, certain Slovak ideologists greeted it by saying that its author "is leaning to the direction and following the way-signs of the West". Also enabling us to make acquaintance with this original artist's thought-world is Robert Roth's reading from Zeljenka's texts, whose complete edition has been issued by the Music Centre. The programme of the Bratislava Night of Chamber Music, part of which will be a concert from works by laureates of the 2nd annual Composer's Competition of Konvergencie, will be thematically completed by *Blumental Dance No. 6* by **Peter Zagar** (1961) and *Nocturnes for violin and piano* by the American composer **George Crumb** (1929—2022).

trvanie / duration 60 min.

program / Nino Rota (1911—1979)

Trio pre flautu, husle a klavír / Trio for Flute, Violin and Piano (1958)

- I. Allegro ma non troppo
- II. Andante sostenuto
- III. Allegro vivace con spirito

Ilja Zeljenka (1932—2007)

Klavírne kvinteto č. 2 / Piano Quintet No. 2 (1958)

- I. Allegro moderato
- II. Allegro moderato
- III. Allegro moderato

Peter Zagar (1961)

Blumentálsky tanec č. 2 / Blumental Dance No. 2

prestávka / intermission

George Crumb (1929—2022)

Four Nocturnes

- I. Serenamente – più animato
- II. Scorevolle, vivace possibile
- III. Contemplativo
- IV. Con un sentimento di nostalgia

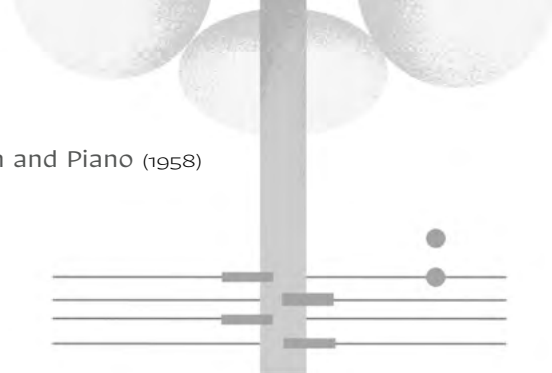
Luigi Boccherini (1743—1805)

Sláčikové kvinteto D dur op. 11/6 G. 276 **L'Uccellaria / Quintetto VI in D Major, G. 276 L'Uccellaria** (20')

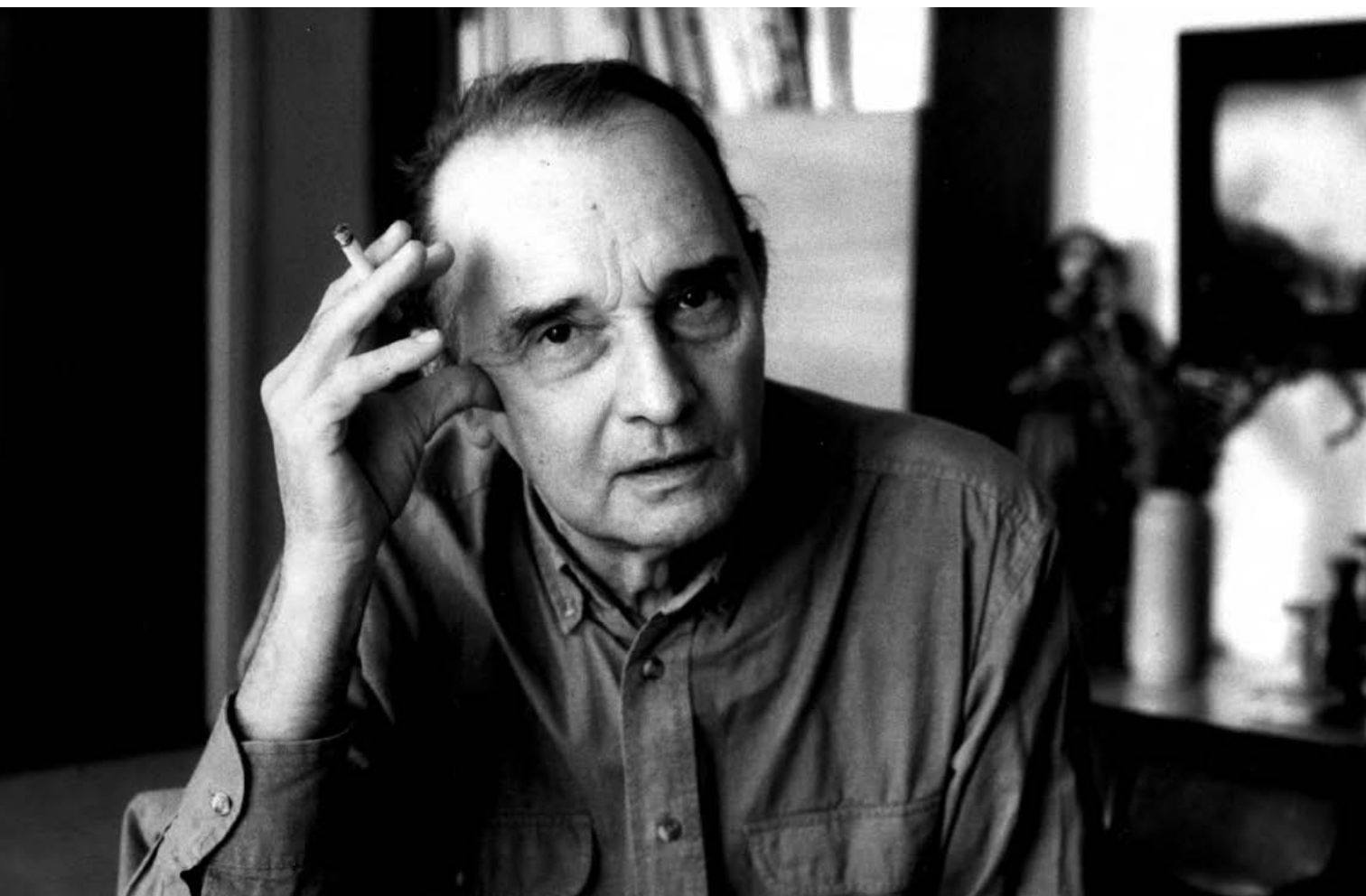
- I. Adagio assai
- II. Allegro giusto
- III. Allegro
- IV. Tempo di minuetto
- V. Tempo di prima

hudba, hra a nostalgia

V roku 1958 spadol na Zem ruský Sputnik 1 a Američania poslali na orbit satelit Explorer, rivalita veľmocí pokračovala aj vo vesmíre. Ruth Carol Taylor sa stala prvou afroamerickou letuškou, po pol roku ju prepustili, lebo v tejto profesii mohli pracovať len slobodné ženy. Bertrand Russel začal v Anglicku kampaň za nukleárne odzbrojenie. Na Kube Castro útočí na Havanu. Van Cliburn zvíťazil v Moskve na Čajkovského súťaži. V Maďarsku je popravený Imre Nagy. Budúci členovia Beatles (ešte ako The Quarrymen) prvýkrát nahrávajú v štúdiu. Boris Pasternak získal Nobelovu cenu za literatúru.

V roku 1958 vzniklo aj *Flautové trio* Rotu a Zeljenkove *Klavírne kvinteto č. 2*, diela predstavujúce míľniky v tvorbe obidvoch autorov. Môže sa zdať, že ich viac rozdeľuje, než spája, no taliansky skladateľ a slovenský sa na Konvergenciách neocitli na jednom koncerte náhodou. **Nino Rota** (1911–1979) bol považovaný za zázračné dieťa, prirovnávali ho k Mozartovi. S kompozíciou začal v desiatich, ako klavirista debutoval o dva roky neskôr, 13-ročný napísal operu i oratórium a všestranný talent mu po konzervatóriálnych štúdiách v Miláne a Ríme napokon otvoril cestu na prestížny Curtisov inštitút vo Filadelfii, kde na Toscaniniho odporúčanie študoval skladbu, ale tiež dirigovanie u Fritza Reïnera. Rota pred kariérou v zahraničí napokon uprednostnil návrat do vlasti, kde sa chcel venovať najmä komponovaniu. Po 2. svetovej vojne sa etabloval ako skladateľ filmovej hudby, prijal miesto pedagóga na konzervatóriu v Bari a až do 70. rokov striedal roly učiteľa, skladateľa vážnej hudby a autora populárnych a oceňovaných melódii k filmom Felliniho (vrátane *La dolce vita*), Viscontiho, Zeffirelliho či Coppolovho *Krstného otca*, za ktorého získal Oscara. Znalci Rotovho diela dnes považujú *Flautové trio* za skladateľove najvýznamnejšie komorné

dielo. Premiéra brilantnej skladby v interpretácii Klemmovho tria sa stretla s kladným prijatím publika, kritika však v ére avantgardy a happeningov autora zaradila do tábora reakcionárov. Virtuóznou hru tónov, okorenú v prvej časti (*Allegro*) bitonalitou, strieda mysteriózne *Andante* s nádychom nostalgie a uzatvára finále, návrat k neoklasickému briu.

Svetom **Ilju Zeljenku** (1932—2007), s výnimkou evakuácie počas vojny a neskoršieho azylu v Harmónii, bola Bratislava. „*Tu som sa narodil a prežil celý život až podnes,*“ píše v texte s názvom *Moje utópie – o sebe, hudbe a ostatnom* (1986). Bratislava skladateľovho detstva sa v priebehu necelých dvoch dekád stala mestom za Železnou oponou, kde sa „*bojovalo proti reakčnému morgan-mendelizmu, buržoáznej pavede a proti zahŕňávajúcemu umeniu 20. storočia.*“ „*Kantáty na Stalina, Mičurina a iných, príkaz ľahko zapamätateľných melódií, zrozumiteľnosti,*“ sa stali imperatívom dňa. V tomto prostredí muselo byť *Klavírne kvinteto č. 2*, prvá slovenská reflexia serializmu, nevyhnutne odmietnuté. Skladateľ čelil kritike, že „*ešte neodrástol školským laviciam a už sa poklonkuje smerom a smeríkom Západu.*“ „*Vzrušovala ma esenciálnosť, expresívnosť a veľká rytmická nerovnosť,*“ napísal skladateľ o konštruktivistickej skladateľskej poetike, ktorú neskôr opustil a od kolegov následne čelil obvineniam zo „*zrady avantgardy*“. Kvinteto zarezonovalo v zahraničí, skladba bola vybraná na festivaly súčasnej hudby ISCM v Amsterdame a Kodani. Krátko po *2. klavírnom kvintete* skomponoval 27-ročný skladateľ kantátu *Oświęcim* na báseň Mikuláša Kováča. Pre spracovanie námetu a odvážny hudobný jazyk dielo nemohlo niekoľko rokov zaznieť. Výrazový protipól exprese predstavujú v Zeljenkovej tvorbe improvizácia voľnosť, hravosť a vtip, ktoré ho spájajú so starším talianskym kolegom. Šesťdesiate roky sa v Zeljenkovej hudbe niesli v znamení avantgardy, vybočenie predstavuje neoklasicistická *Symfónia in C* (1961). „*Bielu a čiernu magickosť kumštu si už dávno všimli mocní tohto sveta, aby ho zapriahli do svojich služieb,*“ napísal skladateľ, ktorého nezaujímala služba, ale hľadanie. Roky normalizácie pre Zeljenku znamenali vylúčenie zo Zväzu slovenských skladateľov a zákaz uvádzania jeho tvorby. Výsledkom krízy, ale i tvorivého azylu, bola nová metóda selekcie a práce s hudobným materiálom, vychádzajúca z niekoľkotónových útvarov, tzv. buniek. V tomto období vzniká na motívy folklóru z Čičmian aj Zeljenkova najpopulárnejšia skladba *Musica slovacca*, ktorú preslávil Warchalov Slovenský komorný orchester. V 90. rokoch skladateľ vytvoril veľké množstvo opusov inšpirovaných umením slovenských interpretov. V poslednom tvorivom období sa vrátil k tonálnej hudbe. Ako autor sa Ilja Zeljenka podpísal pod hudbu k prvému filmu československej novej vlny *Slnko v sieti* (1962) Štefana Uhera. S takmer stovkou filmových partitúr (*Drak sa vracia, Keby som mal pušku, Panna zázračnica* a d.) sa zaradil v tejto oblasti k najvýznamnejším domácim tvorcom, bol tiež priekopníkom elektroakustickej hudby. Začiatkom 90. rokov stál pri zrode festivalu súčasnej hudby Melos-Étos. „*Myslím si, že najčistejšia inšpirácia umenia je euforická radosť z odhaľovania a spoznávania zákonov sveta, vesmíru a človeka v ňom,*“ napísal v 80. rokoch o motivácii, ktorá z neho urobila jednu z najoriginálnejších osobností slovenskej hudby 20. storočia. Pozitívne emócie v súvislosti s hudbou, zmieňuje aj Rota: „*Ked' tvorím pri klavíri, cítim sa šťastný. Čelím však večnej dileme: ako byť šťastný zoči voči nešťastiu iných? Robím preto všetko, aby som svojou hudbou prinášal druhým okamihy šťastia.*“ Pocit radosti, prameniacy z hry tónov, hudba, ktorá bez ohľadu na použitú techniku či estetické východiská má v sebe niečo bezprostredné, azda spojené so schopnosťou improvizovať, ktorou boli obidvaja skladatelia obdarení, viera vo vlastnú umeleckú cestu a život nemysliteľný bez komponovania. Aj preto sa diela Ilju Zeljenku a Nina Rotu ocitli na programe jedného koncertu.

andrej ŠUBA

hudba noci a vtáčí spev

„Budúcnosť je vždy dieťaťom prítomnosti, hoc by to bolo i dieťa rebelujúce,“ napísal v známej eseji *Hudba: má budúcnosť?* tvorca so surrealistickou zvukovou predstavivosťou patriaci medzi ikony americkej hudby 20. storočia. **George Crumb** (1929–2022) sa narodil v Charlestone v Západnej Virgínii do rodiny, v ktorej sa hrávala hudba. Možno aj preto je jeho tvorba síce komplexná a rafinovaná, súčasne si však dokázala udržať kontakt so znejúcou realitou. Crumbove štúdiá i profesionálna kariéra sú späté s americkým univerzitným prostredím, vďaka Fullbrightovmu štipendiu mal však možnosť pobudnúť aj rok v Berlíne. Neskôr spomínal, že okrem niekoľkých lekcí u Borisa Blachera tento čas využil najmä na návštevy opery v sovietskom sektore. Európska „Nová hudba“ tej doby ho nechávala vlažným. Aj v interview pri príležitosti 90. narodenín pri otázke na skladateľov, ktorí ho ovplyvnili, hovoril o klasikoch európskej moderny, na prvom mieste spomenul Bartóka. Ak sa stotožníme s tvrdením americkej modernistickej maliarky Georgie O’Keefe,

že stvoriť v umení vlastný svet si vyžaduje odvahu, Crumb túto odvahu mal. Napriek zvukovej senzuálnosti, predstavujúcej typickú črtu jeho partitúr, mal Crumbov prístup k tvorbe v sebe aj čosi z mentality stredovekých majstrov, pre ktorých bola hudba vedou. V 60. a 70. rokoch 20. storočia sa Crumbovi podarilo zaujať širšie publikum, pre ktoré bola experimentálna scéna príliš divoká a mainstreamový hudobný život príliš nudný. Skladateľ, ktorý dostal za hudbu Pulitzerovu cenu (1968) a v roku 2011 získal Grammy, nepatrí medzi tvorcov, ktorí život prežili v slonovinovej veži avantgardy. Aj preto je časť jeho tvorby sugestívnou kronikou 20. storočia. V kompozícii *Night of the Four Moons* (1969) sa inšpiroval vesmírnou misiou Apollo 11, no jeho najslávnejším dielom ostane pravdepodobne skladba *Black Angels* (1970) s podtitulom „*Trinást obrazov z Temnej krajiny, príbeh o trápenom svete dneška*“. Dielo pre amplifikované sláčikové kvarteto dokončil podľa záznamu na partitúre 13. 3. 1970 „in tempore belli“, teda v čase vojny. Sónická alegória na vojnu vo Vietname, dramatická, temná, s delikátnym zvukom ako výsledkom používania netradičných hráčskych techník a plná skrytých odkazov, svojho času otriasla Davidom Bowiem natoľko, že *Black Angels* v rozhovore pre *Vanity Fair* označil za jednu z najdôležitejších nahrávok svojho života. Skladba inšpirovala aj legendárny americký Kronos Quartet, ktorý z nej urobil trvalú súčasť svojho repertoáru. Od hráčov si kvarteto okrem ovládania amplifikovaných nástrojov vyžaduje aj hru na perkusiách, sklenených pohároch a používanie vokálnych efektov a rozšírených techník hry. *Štyri nokturná* (1964), evokujúce zvláštny a snový zvukový svet, ich využívajú tiež. Partitúra o. i. vyžaduje, aby klavirista hral na strunách klavíra. Posledné z noktúrns obsahuje pokyn „con un sentimento di nostalgia“. Hoci si pri téme „vtáčí spev“ pravdepodobne každý ako prvé spomenie na tvorbu Oliviera Messiaena, už zo starovekej Alexandrie pochádzajú zmienky o zázračných strojoch, ktoré dokázali spev vtákov reprodukovat'. Jedna z mnohých teórií o vzniku hudby dokonca hovorí, že toto umenie vzniklo zo snahy napodobniť zvuky, ktoré vydávajú operenci. Fascinácia spevom vtákov prechádza dejinami. Nachádzame ju v Janequinovom zvukomalebnom chansone *Le chant de oiseaux*, vo Vivaldiho *Flautovom koncerte „Il gardellino“* (Stehlík) a množstve ďalších diel, neobišla ani skladateľov 20. storočia. Medzi zaujímavé príklady patrí skladba *Cantus arcticus* Fína Einojuhaniho Rautavaaru, ktorá spája orchester a zvuky vtákov nahraté v blízkosti Polárneho kruhu. Vtáčí spev sa ozýva aj v *Sláčikovom kvintete D dur op. 11/6 „L'Uccelaria“* **Luigiho Boccheriniho** (1743—1785). Boccherini bol rodákom z talianskej Luccy. Jeho otec, ktorý bol tiež hudobníkom, nasmeroval syna na dráhu violončelového virtuóza: prvý koncert absolvoval ako 13-ročný. Boccherini po období štúdia v Ríme a ciest, ktoré ho v 50. a 60. rokoch 18. storočia zaviedli do významných dobových hudobných centier – Viedne a Paríža, získal napokon v roku 1770 stále miesto skladateľa a violončelistu na španielskom kráľovskom dvore. Jeho patrónom sa stal infant Luis Antonio y Borbón e Farnesio, mladší brat kráľa Carlosa III., excentrik, zberateľ a milovník umenia. V jeho službách (v ktorých pôsobil napríklad aj Francisco de Goya) vznikli prvé Boccheriniho kvintetá s dvomi violončelami, ktorých tvorba vrcholí v polovici 90. rokov 18. storočia. Pôvabné Sláčikové kvinteto D dur „L'Uccelaria“ patrí medzi Boccheriniho zriedkavé exkurzie do sveta programovej hudby. Podtitul pastórálneho diela odkazuje na voliéry s vtákmi nachádzajúce sa v špeciálnom Vtáčom pavilóne v paláci Dona Luísa v Madride. Mimochodom, v roku 2021 ho otvorili pre verejnosť.

andrej ŠUBA

„Blumentálske tance sú rozsiahlejší kompozičný projekt (doteraz) šiestich skladieb. Prvý z tancov som napísal na prelome rokov 1999 a 2000, revidovaná verzia šiesteho tanca zaznela na koncerte v roku 2020. V Blumentálskych tancoch mi išlo o komprimáciu hudobného jazyka do tradičnej schematickej formy tanca. Schematickosť a predvídateľnosť formového priebehu som chcel vyvážiť detailným vypracovaním každej frázy a bohatým harmonickým pohybom tak, aby opakovania, ktoré sú tanečnej forme vlastné, boli opodstatnené, aby sa pozornosť poslucháča opakovaním neunavovala, ale, naopak, stimulovala. V podstate ide o podobný postup, ako keď maliar maľuje minuciózne vzorce, ktoré sa opakujú na väčšej ploche. Každý tanec som písal pri inej príležitosti, preto je určený pre iné nástrojové zoskupenie, a to prináša praktický problém prezentácie celého cyklu naraz.“

peter ZAGAR

od malej filiálky ku veľkému jubileu

V roku 2022 si Slovenský ochranný zväz autorský (SOZA) pre práva k hudobným dielam pripomína 100. výročie založenia. SOZA vznikla 2. 10. 1922 ako slovenská filiálka českého Ochranného združenia, od ktorého sa odčlenila v roku 1939. Zakladajúcimi členmi boli významné osobnosti kultúrneho života: **Mikuláš Schneider-Trnavský, Eugen Suchoň, Alexander Moyzes, Gejza Dusík, Ján Valaštan-Dolinský, Ľubomír Kupčok, Vojtech Hudec, Miloš Ruppeldt, Ján Krasko** a iní. Koncom roku 1939 mal Slovenský autorský zväz 43 členov a 102 zastupovaných autorov. Dnes je toto číslo mnohonásobne väčšie: SOZA zastupuje **viac ako 3100 domácich autorov** a cez bilaterálne zmlvy **milióny autorov zo zahraničia**. Počas svojej existencie spracovala SOZA státisíce nahlášok hudobných diel slovenských autorov a aktuálne má uzatvorených 114 medzinárodných zmlúv v 125-tich krajinách. Medzi členov SOZA patria autori ako Peter Lipa, Vladimír Godár, Ľubica Čekovská, Ivan Tásler, Kamil Peteraj, Ján Štrasser, Jana Kirschner a tisícky ďalších. SOZA zastupuje na území Slovenska **autorov, upravovateľov, aranžérov hudby, autorov textu i vydavateľov**. Za sto rokov prešla mnohými právnymi i ekonomickými zmenami, medzi dôležité patrila zmena **na občianske združenie v roku 1992**. SOZA dnes nie je len tzv. vyberačom licenčných poplatkov, je kultúrnou inštitúciou, ktorá iniciuje prieskumy verejnej mienky a poskytuje relevantné štatistiky a údaje, z ktorých čerpá slovenská kultúrna obec i Ministerstvo kultúry. Storočnicu si SOZA nepripomína len cez históriu, ale aj prostredníctvom znejúcej hudby. Aj preto sa SOZA rozhodla spojiť s festivalom Konvergencie, ktorý pravidelne poskytuje priestor kvalitným slovenským autorom a interpretom.

*Bratislavská noc komornej hudby sa koná pri príležitosti
100. výročia Slovenského ochranného zväzu autorského.*

NEDEĽA 25/9/2022 / 18:00 / 19:00

veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu

SUNDAY / great concert studio of the slovak radio

NIE VOJNE ZÁVEREČNÝ KONCERT

veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu / 18:00

NIE VOJNE / SILVESTROV

Alexei LUBIMOV^{RU} klavír/piano

No to war! Music unites. Those are the two ideas that create the motto of the concluding concert of Konvergencie Chamber Music Festival. It will be dedicated to the work of Ukrainian composers. A counterpart to the fragile and contemplative beauty in the music of **Valentin Silvestrov** (1937), to be performed by the world-renowned Russian pianist and friend of the composer, Alexei Lubimov, will be the dramatic *Violin Sonata No. 3* by **Valentin Bibik** (1940—2003), played by the charismatic violinist Milan Paľa and pianist Katarína Paľová. The concert programme will be completed with “dumky” by the romantic composers Ján Levoslav Bella and Antonín Dvořák performed by Ukrainian (Andrej Bielov, Natacha Kudritskaya) and Slovak artists (Peter Biely, Jozef Lupták). The dumky were originally sung laments of Polish and Ukrainian origin, which in the 19th century metamorphosed into melancholy instrumental pieces conceived as an expression of Slavic mutuality.

VSTUPNÉ na mieste je DOBROVOLNÉ,
avšak pre váš komfort si rezervujte miesta na koncert cez sieť Ticketportal.

The entry fee to this concert is voluntary.
Please, for your comfort, book a seat through Ticketportal.

trvanie / duration 50 min.

program / Valentin Silvestrov (1937)

3 Bagatelles, op. 1 (2005)

- I. Allegretto
- II. Moderato
- III. Moderato

4 Pieces, op. 2 (2006)

- I. Wiegenlied
- II. Pastorale
- III. Bagatelle
- IV. Postludium

Kitsch-Musik (1977)

3 Waltzes with Postlude, op. 3 (2005/2006)

- I. Allegretto
- II. Moderato
- III. Vivace
- IV. Moderato

Der Bote (1996)

výzva v nepatrných detailoch

Hudba Valentina Silvestrova zostáva pre mňa stále nemenne blízkou a dôležitou. Skladateľ dokázal vytvoriť originálny hudobný kozmos s vlastnými témami a veľmi osobitým spôsobom uvažovania, výpovede a komponovania. Kozmos, ktorý ostal jednotným celkom, a to napriek posunu od avantgardy k tzv. „metaforickému štýlu“, ktorý sa v Silvestrovovej hudbe objavil začiatkom 70. rokov 20. storočia. Všetky jeho diela tvoria ohnivé v reťazi, ktoré dokážem rozpoznať, a to doslovne, prostredníctvom svojich prstov. Kompozičný štýl Valentina Silvestrova by som opísal ako precízne zapísanú improvizáciu inšpirovanú zjavením počas bdelého snívania. Skladateľ majstrovsky ovláda spôsob ako zaznamenať svoje vízie tak, aby ich interpret dokázal pochopiť a pretlmočiť. Zdanlivo jednoduchá a prehľadná („málo“ v notách, veľa medzi linajkami osnovy), táto hudba v skutočnosti predstavuje veľkú výzvu. Ide v nej o zdanlivo nepatrné detaily, ktoré si však od interpreta vyžadujú veľkú precíznosť. Zachovať pri nej voľné plynutie hudby je nesmierne ťažké. Ale je to možné, ak človek skladbu pozná veľmi dobre a prenikol do jej štýlu. Pri nahrávaní Silvestrovovej hudby som si uvedomil, že už nepotrebujem počítat hodnoty nôt a pauzy či sledovať artikulačné znamienka. Hral som úplne intuitívne, ako keby som zvuky a harmónie videl pred sebou. Prenikanie do hudby Valentina Silvestrova do istej miery ovplyvnilo aj moju interpretáciu diel romantikov. Používam rovnako „uvážlivý“ úder na získanie mentálneho odstupu.

alexei LUBIMOV

Text je úryvkom z eseje z albumu V. Silvestrov: Metamusik, Postludium (ECM, 2003).

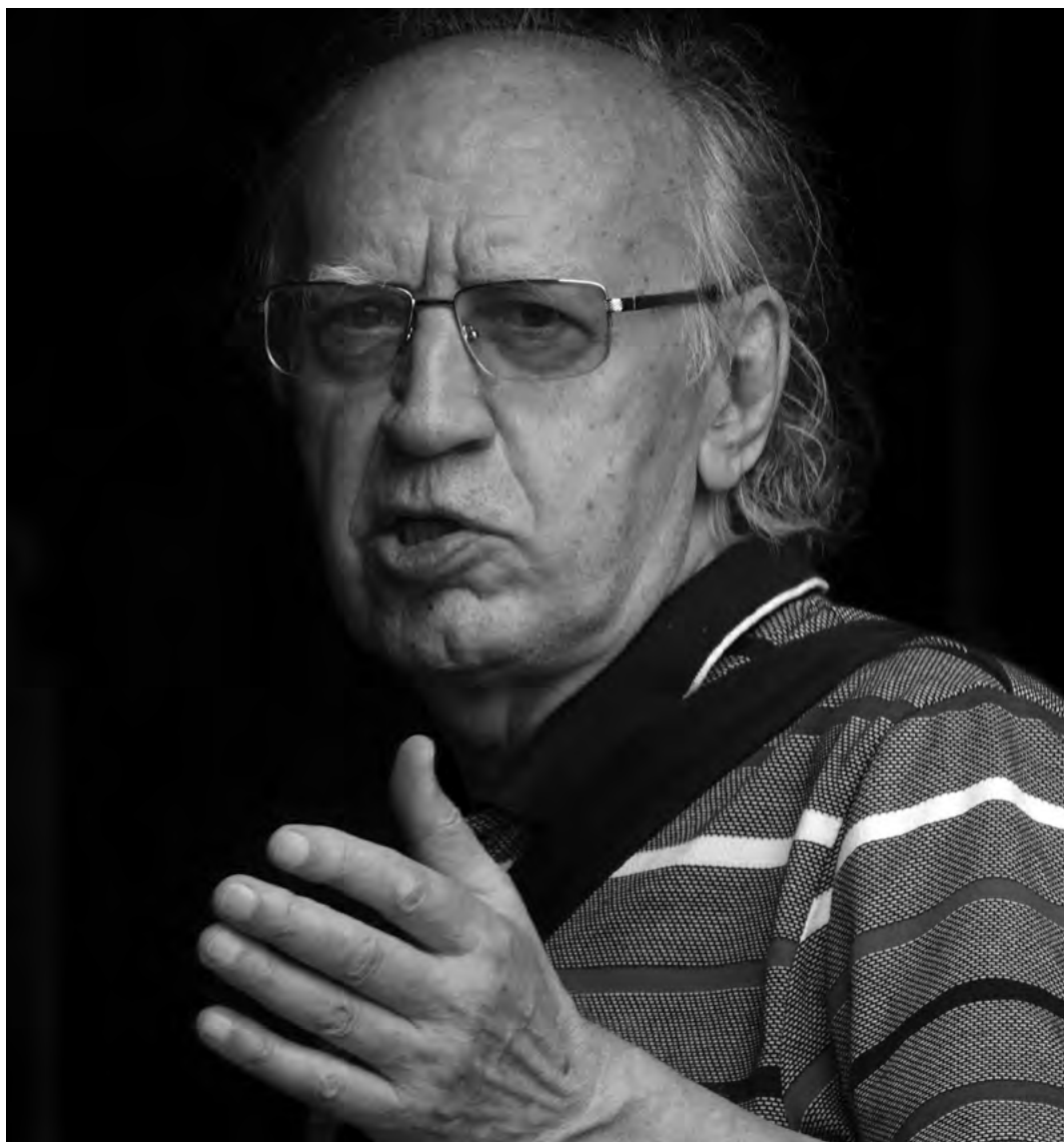
tvorba pre klavír valentina silvestrova

Hudba pre klavír patrí obvykle k najdôležitejším oblastiam skladateľskej tvorby, zodpovedá tomu aj široký repertoár hudobných druhov: klavírne cykly, sonáty, diela s orchestrom. Klavír má významné miesto aj v piesňovej tvorbe Valentina Silvestrova. Potvrdzuje to napokon aj skladateľov úvod k cyklu *Tiché piesne*: „*Spev nemožno oddeliť od klavíra, vychádza z hĺbok jeho zvuku, vynára a vnára sa do neho.*“ Ani Silvestrovov tvorivý proces by sa bez tohto nástroja nezaobišiel. Podľa jeho vlastných slov predchádza zapísaniu finálnej podoby skladby vždy dlhá práca pri klavíri. *Fünf Stücke* (1961), *Triáda* (1962) a *Elégia* (1967) vznikli v krátkom období, kedy sa Silvestrov ešte len zoznamoval s hudobnou rečou 20. storočia. Už jeho prvý „študijný pokus“, *Fünf Stücke* (premiéra 1962, Baden-Baden, M. Bergmann), sa stretol s pozitívnou odozvou. Rovnako kladne bola prijatá i *Triáda*, ktorej prvé dve časti (*Zeichen* a *Serenáda*) zazneli v roku 1964 v interpretácii Bernarda Kontarského na festivale Pro musica nova v Brémach. Na toto predvedenie sa zachovala reakcia v korešpondencii Adorna: „*Podľa môjho názoru patrí Silvestrov k mimoriadne nadaným ľuďom. Námietky niektorých puristov, že je jeho hudba príliš expresívna, nemôžem prijať a považoval by som za škodu, keby sa viac či menej mechanicky opakovalo, čo bolo v Európe vytvorených za posledných 20 rokov.*“ Adornove obavy sa nenaplnili. Nielen v zmienených raných dielach, ktoré Silvestrov spätne označil za „lyrickú dodekafóniu“, ale aj v nasledujúcich sonátach (I–III 1972, 1975, 1979) skladateľ prekonáva existujúce schémy, pričom uprednostňuje, ako hovorí, „identitu štýlu“. Príkladom môže byť napríklad rapsodickosť 2. sonáty (v rámci jednočasťovej formy nasleduje po skrátenej sonátovej forme pomalý chorál, búrlivé scherzo a kontemplatívne Finále), rovnako ako voľné striedanie dodekafónie, aleatoriky, chromatiky a modality. Pestrosť polyštýlovosti ostala Silvestrovovi cudzia. Je pre neho oveľa dôležitejšie, aby dielo malo jednotnú auru. Deje sa tak prostredníctvom špecifických pokynov, napr. „*Spiele mit Bewegung, fliegend*“ (s pohybom, lietajúc) alebo „*Mit dem weiten strukturellen Atem, strophentartig*“ (so širokým štruktúrnym nádychom, stroficky). Táto opakujúca sa poznámka má u Silvestrova zvláštny význam, od 70. rokov venoval značnú časť svojej tvorby vokálnemu žánru. Do tejto skupiny diel patrí aj známy piesňový cyklus *Stille Lieder* (1974–1977). Z neho pochádza posledný spomenutý pokyn, ktorý sa dostal aj do inštrumentálnych diel. „*Piesňami bez slov*“ sú všetky diela patriace do obdobia tzv. „metaforického štýlu“. Jeho najpôsobivejším vyjadrením je klavírny cyklus *Kitsch-Musik* (1977). Podobne ako v *Tichých piesňach*, vracia sa tu skladateľ k epoche romantizmu, k dielam Schumanna, Chopina a Brahmsa. Na prvý pohľad, prvé počutie oveľa jednoduchší (ako skladateľ hovorí „slabší“) text sa „metaforicky“ premieňa prostredníctvom delikátneho agogického, tempového a dynamického tieňovania. Neustále sa objavujú pokyny ako „polovičné“ *legato*, *tenuto*, *staccato*, ako aj detailne vypísané *rubato* (cez *accelerando*, *ritenuto*, a *tempo*, neočakávané pauzy, zastavenia a prízvuky) prispievajú k plastickému zrýchľovaniu a spomaľovaniu toku hudby. Prevládajú tiché dynamické hladiny (takmer vždy s použitím *una corda*), od *pppp* po „tiché“ *mf*. Zvláštnu úlohu má pedál, ktorý je podľa presvedčenia skladateľa samostatným hlasom s alikvotnými tónmi. Notový text obsahuje i tie najmenšie detaily. V tejto extrémnej precíznosti sa zrkadlí Silvestrovova skúsenosť s pointilizmom a serializmom v období avantgardy. A naopak: už v dielach zo 60. rokov nachádzame znaky skladateľovho neskoršieho

hudobného myslenia (*leggero, dolce*), ako aj tempové, dynamické a pedalizačné pokyny. Takto sa objavujú, bez ohľadu na tvorivé obdobie, črty individuálneho štýlu, v ktorom, ako hovorí skladateľ „*nebola žiadna radikálna zmena. V skutočnosti išlo skôr o prechod než štýlový zlom: avantgarda sa nevytratila, len ustúpila do pozadia a preniká cez matériu hudby ako kryštáliky soli. Techné, kompozičná výbava, sa prejavuje skryto v zóne neviditeľného a nepočuteľného. Ide o znak vlastnej cesty, zvláštneho vnútorného napätia.*“ Zdá sa mi, že tieto slová by mohli poslúžiť aj budúcim interpretom klavírnej hudby Valentina Silvestrova.

tatjana FRUMKIS

Text je úvodom k V. Silvestrov: Klavierwerke, Vol. 1 (Belaieff/Schott).

veľké koncertné štúdio slovenského rozhlasu / 19:00

NIE VOJNE / DUMKY

Peter BIELY husle / violin

Andrej BIELOW^{UA} husle / violin

Milan PAĽA husle / violin

Jozef LUPTÁK violončelo / cello

Natacha KUDRITSKAYA^{UA} klavír / piano

Katarína PAĽOVÁ klavír / piano

program / Ján Levoslav Bella (1843–1936)

Dumky pre husle a klavír (výber) / Dumky for Violin and Piano (selection)

Antonín Dvořák (1841–1904)

Klavírne trio č. 4 e mol, op. 90 „Dumky“ / Piano Trio No. 4 in E minor, op. 90 “Dumky”

I. Lento maestoso – Allegro quasi doppio movimento

II. Poco adagio – Vivace non troppo – Vivace

III. Andante – Vivace non troppo – Allegretto

IV. Andante moderato – Allegretto scherzando – Quasi tempo di marcia

V. Allegro

VI. Lento maestoso

VSTUPNÉ na mieste je DOBROVOLNÉ,
avšak pre váš komfort si rezervujte miesta na koncert cez sieť Ticketportal.

The entry fee to this concert is voluntary.

Please, for your comfort, book a seat through Ticketportal.

trvanie / duration 90 min.

prestávka / intermission

Valentin Silvestrov (1937)

Lacrimosa pre sólové violončelo / Lacrimosa for Solo Cello

3 Bagatelles, op. 4 (2006)

I. Moderato

II. Animato

III. Andantino

Postludium, op. 5 (Adagio)

Valentin Bibik (1940–2003)

Sorrowful Music, op. 105

Sonáta č. 3 pre husle a klavír, op. 124 (1998) /

Sonata No. 3 for Violin and Piano, op. 124

I. Sostenuto

II. Molto allegro

III. Sostenuto

„Hudba Valentina Bibika nás s Milanom sprevádza už dlhšie obdobie. V čase, kedy sme pripravovali husľové sonáty, nás zachraňovala, bola naším spoločníkom, sprievodcom, naplnením i svetlom. Hudba Valentina Bibika totiž má tú moc preniesť poslucháča mimo priestor a čas, ponúka možnosť nazrieť do tmavých hlbín i okúsiť nadpozemské. V tieni udalostí sklonku zimy 2022 získala naša práca ešte hlbší význam a poslanie – poslanie, ktorým je hudba Valentina Bibika bytostne prestúpená – šíriť krásu aj v tej najtemnejšej hodine.“

katarína PAĽOVÁ

Valentin Bibík (1940—2003) sa narodil v Charkove na Ukrajine. V roku 1966 absolvoval Charkovské konzervatórium, kde študoval skladbu u Dmitrija Klebanova. Od roku 1966 do roku 1994 bol na škole profesorom a vedúcim katedry kompozície. Jeho osobnosť a tvorivé dedičstvo mali veľký vplyv na niekoľko generácií skladateľov na Ukrajine i mimo nej. Bibíkov skladateľský talent, encyklopedické znalosti hudby, ľudskosť, umelecké majstrovstvo a charizma z neho urobili neoceniteľného mentora. Medzi jeho študentmi boli dnes slávni skladatelia Leonid Desyatnikov, Alexander Shchetinsky a ďalší. Valentin Bibík bol takmer šesť rokov vedúcim Charkovského oddelenia Zväzu skladateľov ZSSR. V týchto rokoch malo mnoho ním pozvaných hudobníkov možnosť byť svedkom aktivít, ktoré vyvíjal na Ukrajine, kde mobilizoval kompozičné talenty a podporu verejnosti tak dynamicky, že dokázal pre novú hudbu vytvoriť publikum. Vytvoril tak neobvykle dobré podmienky v pomere k pochmúrnemu prostrediu, atmosfére konzervatívnej sovietskej hudobnej estetiky a hospodárskej kríze v ZSSR. V roku 1994 sa presťahoval do Petrohradu, kde následne pôsobil ako profesor na konzervatóriu. Na pozvanie Univerzity humanitných vied v Petrohrade viedol hudobný odbor. Od roku 1998 bol Valentin Bibík na pozvanie Tel-Avivskej hudobnej akadémie profesorom v Izraeli. Bibík je víťazom Medzinárodnej skladateľskej súťaže, laureátom ceny ACUM (Izrael), „Skladateľ roka“, Čestným umelcom Ukrajiny. V roku 2003 zomrel v Tel-Avive.

Valentin Bibík patrí k najdôležitejším hudobným hlasom záveru 20. storočia. Je považovaný za jedného z popredných predstaviteľov ukrajinskej hudby, ktorá sa do povedomia verejnosti dostala na prelome 60. a 70. rokov. Bibík sa zaraďuje k najzaujímavejším a najoriginálnejším ukrajinským tvorcom, ktorí sa obrátili k modernému hudobnému jazyku a novinkám európskej avantgardy. Od kolegov sa však odlišoval profesionálnym nonkonformizmom i tým, že sa nepripojil k žiadnym tvorivým skupinám. Bibíkovu hudbu si nemožno zmýliť s inou tvorbou. Nepoužíval žiadne ustálené formy, ani klasické, ani moderné, možno až na fúgu, ktorú

radikálne transformoval na mimotonálnom a sonoristickom základe. Paradoxným spôsobom sa mu podarilo spojiť hudobnú výpoveď so sofistikovanosťou a jednoduchosťou. Aj v tej najdramatickejšej podobe sa Bibikova hudba prihovára výraznou simplicitou: kvalitou, ktorá ju robí náročnou i mimoriadne atraktívnou súčasne. Jeho hudba veľmi rýchlo začala obsahovať charakteristické črty, ktoré dosiahli plný rozkvet koncom 70. rokov. Hlavnými znakmi Bibikovho štýlu sú mimoriadne jemný prístup k zvuku i extrémna emocionálna plnosť: dbal na dramatickú silu a mimoriadnu lyriku, vášnivú slobodu, ohromujúcu predstavivosť i bohatú harmonickosť. Bibikova hudba je umením, ktoré sa snaží maximalizovať koloristický a formálny rozmer každého zobrazeného hudobného gesta; využíva širokú škálu techník, vrátane mohutných kánonov, zoskupení tónov a súčasného použitia viacerých temp, čo je ilustrované v známych dielach ako *Symfónia č. 4* (1976) a *Symfónia č. 7* (1982), *Sonáta pre husle a klavír č. 2* (1995); voľná atonalita nevylučuje v jeho hudbe jednotlivé tonálne oblasti, modálne kombinácie voľne prechádzajú do chromatických vrstiev. V Bibikovej estetike dominuje melódia, jeho hudobnú reč možno označiť ako melodický sonorizmus, pretože základom textúry je vždy melodická línia, zahalená oparom zvukových vrstiev a rozmanitých podtextov. Jeho harmonický jazyk je v zásade tonálny, aj keď sa zvučnosti môžu stať disonantnými v dôsledku jeho lásky k vytváraniu kontrapunktických vrstiev, z ktorých každá má svoj vlastný harmonický život. Je majstrom subtílného a veľkoplošného rozvedenia, v ktorom sa myšlienky pomaly rozvíjajú prostredníctvom jemných úprav rytmu a zvučnosti. Štruktúra frázy, vždy mimoriadne jasná, je podfarbená jeho tvorivým zmyslom pre rôzne tónové farby. Spolieha sa na interpretov, ktorí nasledujú svoju intuíciu a vytvárajú silnú expresivitu. Výsledkom je štýl, ktorý vykazuje kontrast medzi pokojom a búrlivosťou, kontempláciou a aktivitou – vzniká tak skutočne originálna zvuková paleta. Bibik má na svojom konte veľké množstvo diel: 13 symfónií, operu a balet, koncerty, sonáty, klavírny cyklus 34 prelúdií a fúg, kantáty, vokálne cykly a rôzne komorné diela.

victoria BIBIK

continuo

podcast festivalu konvergenzie

o hudbe, komornej hudbe, hudobníkoch, festivalových novinkách, ale aj o tom, čo sa okolo nás deje

15 Hráť (aj) dušiam / Dominic Miller

19 Back to Piazzolla, Bandoneon & more / Marcelo Nisinman

20 Scarlatti & Guitar / Alberto Mesirca

24 Je tréma téma? / Zoltán Sýkora

25 Hudba hravá i hlbavá – program festivalu konvergenzie 2022

počúvajte na:

Podbean

Apple Podcasts

Spotify

u. fond
na podporu
umenia

vznik podcastu continuo
z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

profily interpretov

martin ADÁMEK (klarinet, SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (P. Drlička) a na JAMU v Brne (M. Polák, V. Spilka). Počas štúdia absolvoval viacero majstrovských kurzov u renomovaných pedagógov (Ch. Neidich, Y. Gilad, H. Mäki, P. Berrod). Ako 19-ročný uspel na konkurze do Ensemble intercontemporain, s ktorým sa predstavil na Berliner Festspiele, Biennale Boulez, Music Biennale Zagreb a Musica Nova Helsinki. Ako hosťujúci umelec vystúpil na prestížnych festivaloch (Salzburger Festspiele, Lucerne Festival, BBC Proms, Festival Messiaen, Young Euro Classics, Pražská jar). Zvítazil na Medzinárodnej súťaži L. Janáčka (Česká republika, 2014) a Clarinetto Concorso Carlino (Taliansko, 2013). Je etablovaným interpretom súčasnej hudby, naštudoval viacero premiér: v r. 2019 na Donaueschinger Musiktage svetovú premiéru *Klarinetového koncertu* B. Furrera (dir. M. Pintscher). V tom istom roku uviedol dve slovenské premiéry s dirigentom Zs. Nagyom: *Klarinetový koncert* M. Lindberga so SOSR-om a *Klarinetový koncert „Peregrinus ecstaticus“* E. Sven Tüüra so Slovenskou filharmóniou. Ako orchestrálny hráč spolupracoval s významnými dirigentmi ako Ch. Eschenbach, J. Nott, P. Eötvös a T. Fischer. Bol 1. klarinetistom Gustav Mahler Jugendorchestra, s ktorým vystúpil v Royal Concertgebouw v Amsterdame, Royal Albert Hall v Londýne, v Musikvereine vo Viedni a v berlínskom Konzerthause. V r. 2019 bol v porote Medzinárodnej súťaže L. Janáčka v Brne, v rovnakom roku získal Cenu Ľ. Rajtera udeľovanú Hudobným centrom. Vďaka nej nahral v r. 2020 debutový album *Unity*. M. Adámek spoluzaložil Alma Mahler Kammerorchester špecializujúci sa na komorné úpravy symfonických diel 19. a 20. storočia. Napriek mladému veku má bohatú koncertnú činnosť so sólovým, orchestrálnym i komorným repertoárom. V r. 2022 sa stal novým klarinetistom Tria Catch patriaceho k popredným komorným telesám venujúcim sa súčasnej hudbe i klasickým dielam.

andrej BIELOW (husle, UA) – patrí medzi popredných ukrajinských huslistov svojej generácie. Hudbe sa začal venovať ako 5-ročný na Hudobnej škole M. Lysenka v Kyjive (M. Kuznecov). Pätnásťročný sa stal študentom Hochschule für Musik, Theater und Medien v Hanoveri (K. Wegrzyn). V štúdiách pokračoval u renomovaných pedagógov (G. Poullet, H. Krebbers, I. Haendel, A. Chumachenko, A. Brendel). Nahral dve desiatky CD pre Naxos, CPO, Avi-Music, Hänssler Classics, Hänssler-Profil, Guttingi, Solo Musica, Genuin,

Hyperion a Rakete Media. Ako sólista spolupracoval so zahraničnými orchestrami (New Japan Philharmonic, Orchestra National de Radio France, NDR Radiophilharmonie, Sinfonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Amadeus Chamber Orchestra, Kiev Philharmonic, Münchner Kammerorchester) pod taktovkou významných dirigentov (K. Masur, Y. P. Tortelier, G. Nosedá, M. Gomez-Martinez, Ch. Arming, A. Duzmal, J. Hirokami, Ch. Poppen, E. Mazzola). Bielow získal ocenenia na medzinárodných súťažiach (Long-Thibaut Paris, ARD Munich, Hannover/Joachim, Citta di Brescia a i). Značnú časť kariéry venuje komornej hudbe, účinkoval na festivaloch ako Schleswig-Holstein, Klavierfestival Ruhr, Rheingau, Kuhmo, Young Euro Classic Berlin alebo Schubertiade Schwarzenberg. V r. 2005 založil spolu s jazzovým gitaristom J. Weissom nadáciu „MBF“ (Musik braucht Freunde), ktorá finančne podporuje viac ako 130 študentov na Universität für Musik und Drama v Hanoveri. V r. 2005 – 2014 bol členom Szymanowski Quartett. V r. 2011 vytvoril spolu s K. Armstrongom a A. Brendelom klavírne trio. S významným anglickým klaviristom Ch. Glynnom vydal nedávno CD so sonátami, ktoré vznikli počas 1. svetovej vojny. Aktuálne v spolupráci s K. Armstrongom rozširuje svoj repertoár o kompletný cyklus Beethovenových a Mozartových husľových sonát. V r. 2013 sa A. Bielow stal pravidelným hosťujúcim pedagógom na Royal Academy of Music v Londýne, od r. 2014 pôsobí na Kunstuniversität Graz, pravidelne vedie majstrovské kurzy v Európe, Ázii i v USA. Hrá na nástroji „ex Flesch“ od L. Guadagniniho (1745).

peter BIELY (husle, viola ESP/SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (T. Nedelceva, A. Vrteľ). Ako 18-ročný vyhral štipendium v USA, kde absolvoval majstrovský kurz u slávneho Josefa Gingolda. Vo vzdelávaní pokračoval na Yale University, kde sa venoval hre na husliach (S. Harth), komornej (Tokyo String Quartet) i barokovej hudbe (J. Schroder). Pôsobil v Assai String Quartet, s ktorým získal viacero cien a vystúpil v Carnegie Hall. V r. 1995 nahral CD s Ahmadom Jamalom. Po návrate na Slovensko bol vedúcim skupiny 2. huslí v Cappelle Istropolitane. Od r. 1997 je 2. koncertný majster Granadského komorného orchestra, spoluzaložil Granadský barokový orchester, komornej hudbe sa venuje v súboroch Ars Nova Cuarteto a Ecos Trio. Venuje sa tiež jazzrockovej fúzii flamenca (Mesopotamia, T.O.M.).

tore BRUNBORG (saxofón, NO) – narodil sa v Trondheim, hlavnom meste škandinávského jazzu, vyrastal v meste Voss. Po štúdiu hudby na Toneheim Folkehøgskole a jazzu na

Trondheim Musikkonservatorium debutoval na festivale Vossajazz. So skupinou Masqualero získal trikrát ocenenie Spellemannprisen, označované aj ako škandinávská Grammy. Spolupracoval s renomovanými jazzmenmi, napr. J. Ebersonom v jazzovej formácii Jazzpunkensemblet alebo P. Methenym v Moldejazz, ale tiež s mnohými ďalšími (A. Andersen, M. Eick, M. Katché, K. Bjørnstad). S jeho umením sa mohli poslucháči stretnúť na Olympijských hrách v nórskom Lillehammeri (1994). Spolu s kapelou Scent of Soil hrá Brunborg kľúčovú úlohu na nahrávkach M. Eilertsena (*Radio Yonder*, *Sky Dive* a *Hymn for Hope*). Brunborgovu diskografiu tvorí množstvo zaujímavých spoluprác (*Tid* – s B. Wesseltomom a J. Christensenom, *Prima Luna* – s K. Bjerkestrandom, a i.), nahrávky so skupinou Masqualero (*Re-enter*, *Aero*, *Masqualero*) a niekoľko albumov vzniknutých v rámci rôznych formácií (*Night Caller*, *Remembrance*, *Skala*, *The Well* a i.). S gitarovým inovátorom E. Assetom a ďalšími kľúčovými osobnosťami nórskej jazzovej hudby nahral album *Slow Snow*. T. Brunborg je lídrom niekoľkých jazzových zoskupení (Tore Brunborg project, Tore Brunborg Gravity, Tore Brunborg Kvartett, Tore Brunborg Trio). Je autorom kompozícií pre Vossajazz (1989), Tanum Church (big band, zbor, sólisti), Musikkflekken Workshop Big band, Fossegrimen Orchestra (koncert pre saxofón a symfonický orchester), Visjoner, Hender (hudba k divadlu), Venneslandsamlinen (jazz a poézia v období „beat generation“) a i. Invencia, inovatívnosť, prekvapenie, kontrast. To je v krátkosti charakteristika rôznorodej, no vždy jazzovej tvorby T. Brunborga.

rudo DANIHEL/ČVALENKY (rap, SK) – rómsky umelec rapuje po záhorácky, pričom hovorí o drsnom živote na ulici, rasizme, gamblingu, hazarde, drogách, zadĺženosti a exekúciách. V r. 2020 vydal album *Stoka Rap*, ktorý *Full-moon* označil za jednu z najlepších nahrávok roka. Autentické texty mu v krátkom čase priniesli uznanie známych raperov a viacerých českých i domácich médií. Spolupracoval s rešpektovanými rapermi a producentmi, napríklad so Supom na skladbe *Ja viem*.

branislav DUGOVIČ (klarinet, SK) – multižánrový umelec so širokým repertoárovým záberom, hru na klarinete študoval na Konzervatóriu (R. Simandl) a VŠMU (J. Luptáčík) v Bratislave. Počas doktorandského štúdia (R. Šebesta) sa intenzívne venoval komornej hudbe (J. Slávik). Absolvoval majstrovské kurzy (R. Wehle, M. Lethiec a d.) a interpretačné súťaže (je laureátom Concorso Giuseppe Tassis). Ako sólista a komorný hráč účinkoval s Cappellou Istropolitana, Štát-

nou filharmóniou Košice, Moyzesovým kvartetom, L. Fančovičom, D. Varínskou, N. Skuta, J. Slávikom, N. Bulfonem, I. Bufom, J. Luptákom, M. Paľom, E. Šuškovou a d. Bol členom Bergerovho tria. Jeho intenzívny záujem o súčasnú hudbu vyústil do spolupráce so súbormi VENI ensemble a Cluster Ensemble. B. Dugovič účinkoval na podujatiach doma i v zahraničí (Ostravské dni novej hudby, Večery novej hudby, Melos-Étos, Konverencie, Pohoda, Varšavská jeseň). Nahrával pre vydavateľstvá Diskant, Hudobný fond, Real Music House a Hevhetia/Orange Mountain Music a Naxos. Pôsobí ako pedagóg na Univerzite Komenského, bol lektorom Veni Academy. Mimo klasickej hudby spolupracuje s J. Kirschner, E. Stevensom a skupinou Bukasový masív. Vo vydavateľstve Real Music House mu vyšli albumy *Cross-Country Skiing*, na ktorom spolupracoval s E. Stevensom, D. Matejom, J. Luptákom, M. Paľom a M. Lejavom, *10 Simple Melodies* a *Bang Bang Boogie Boogie*.

ivica GABRIŠOVÁ (flauta, SK) – študovala na VŠMU (D. Zsapková) a na Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti (Gy. Csetényi). V spolupráci s klaviristom D. Šujanom absolvovala už ako poslucháčka Konzervatória v Bratislave viacero recitálov, vrátane absolventského celovečerného koncertu. Zúčastnila sa množstva významných umeleckých súťaží (Internationaler Musikwettbewerb der ARD, Musica nova, Medzinárodná súťaž elektroakustickej hudby, Medzinárodná hudobná súťaž Pražská jar, Concorso Internazionale di Flauto “Amilcare Ponchielli”, Young Concert Artists European Auditions, a i.). Vďaka štúdiu na Mozarteu v Salzburgu (M. M. Kofler) sa jej podarilo nadviazať spoluprácu s tamojšími ansáblami. Ako komorná, orchestrálna hráčka (Mozarteum Salzburg, Junge Philharmonie Salzburg, Salzburger Kammerphilharmonie, Cappella Istropolitana, SOSR, Slovenská filharmónia), i ako sólistka účinkovala na viacerých hudobných festivaloch doma i v zahraničí – okrem Európy aj v Japonsku a Číne. Venuje sa aj pedagogickej činnosti na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave a na AU v B. Bystrici. Je jednou z iniciátoriek a spoluorganizátoriek medzinárodnej súťaže pre mladých flautistov FLAUTIADA. Spolu s gitaristkou M. Rodríguez Brüllovou je členkou komorného súboru Duo Cordefiato.

andrej GÁL (violončelo, SK) – hru na violončele študoval na Štátnom konzervatóriu (K. Filipovič) a na VŠMU v Bratislave (J. Podhoranský). Absolvoval majstrovské kurzy u renomovaných violončelistov R. Wallfische a J. Waltza. V r. 1997–2002 zastával post vedúceho violončelovej sku-

piny v rôznych medzinárodných orchestroch (Young artist's festival Bayreuth, Internationale Junge Orchesterakademie, Idyllwild Summer Arts Festival USA). Od r. 2001 je členom SKO B. Warchala. V r. 2002 získal na letnej akadémii Praha-Viedeň-Budapešť s Zwiebel Quartet Thomastik-Infeld cenu za interpretáciu Šostakovičových kvartet. V r. 2008 absolvoval majstrovský semestrálny kurz vo švajčiarskom Bazileji u prof. W. Levina (LaSalle quartet) a r. Schmidta (Hagen quartet). A. Gál koncertoval na mnohých významných pódioch a festivaloch (Lincoln Center New York, Carnegie Hall New York, Bachfest Leipzig, Pražská jar, Varšavská jeseň, Ostravské dni novej hudby, Gaia/Vilnius, Tokyo/Opera City, Los Angeles, Berlín, Lisabon, Moskva, St. Petersburg). Je členom súborov pre súčasnú hudbu VENI ensemble, Ostravská banda, bol spoluzakladateľom Quasars ensemble. Hrá na barokovom violončele, príležitostne vystupuje so súborom Musica Aeterna. Ako sólista spolupracoval s Janáčkovou Filharmóniou Ostrava, so Slovenským komorným orchestrom B. Warchala, so Štátnou filharmóniou Košice i s Quasars Ensemble. Účinkuje v rôznych improvizáčnych zoskupeniach so skladateľom M. Tóthom, je aktívnym členom Szidi Tobias & Band.

martin HUBA (herec, SK) – rodený Bratislavčan, absolvent herectva na VŠMU v Bratislave. Jeho prvým angažmánom bolo ŠD Košice, následne pôsobil v Divadle poézie, v Divadle na Korze a na Novej scéne. M. Huba je držiteľom množstva významných ocenení (cena Zväzu slovenských dramatických umelcov za postavu Tobora v hre *Zámka škripí*, cena za najlepšiu mužskú hereckú výkonnosť za postavu *Ževakina* v hre N. V. Gogoľa *Ženba*, Krištáľové krídlo v kategórii divadlo a audiovizuálne umenie, Cena K. Čapka, Cena ministra kultúry za réžiu a spoluautorstvo *Tančiarne*, Štátne vyznamenanie prezidenta ČR V. Havla – medaila 1. stupňa za vynikajúce umelecké výsledky, Trilobit – zvláštna cena poroty Českého filmového a televízneho zväzu FITES za herecké stvárnenie TGM a i.). Od r. 1976 doteraz pôsobí ako člen Činohry SND. Hostuje v Prahe a v Brne. V období 2005–2006 bol povereným riaditeľom Činohry SND. Viac ako 30 rokov pôsobil ako pedagóg hereckej tvorby na VŠMU v Bratislave, kde je členom Vedeckej a umeleckej rady. Od 90. rokov sa venuje aj divadelnej réžii: režíroval o. i. v Činohre aj v Opere SND, v Štátnej opere v B. Bystrici, ale tiež v rámci Letných Shakespeareovských slávností v Prahe. Ako režisér intenzívne spolupracuje s Jókaiho divadlom v Komárne. Spolupracuje aj s českými divadlami, účinkuje v televízii a filme.

alena HUČKOVÁ (klavír, SK) – repertoárová všestranná a vyhľadávaná komorná hráčka a korepetítorka je absolventkou ZUŠ E. Suchoňa v Bratislave (A. Klattová, E. Fischerová-Martvoňová). V štúdiu pokračovala na Konzervatóriu v Bratislave (P. Pažický) a na JAMU v Brne (J. Jiraský). Vzdelanie si rozšírila účasťou na majstrovských kurzoch (M. Raekallio, A. Arad, J. Aner, A. Zenziper, B. Szokolay, Al. Strukov, E. Halim a i.). Ako sólistka vystúpila so Slovenskou filharmóniou, s Filharmóniou Brno a s Orchestrom Janáčkovej opery Národného divadla v Brne. Pôsobila ako korepetítorka Baletu SND. Od r. 2015 pôsobí v Orchestri Opery SND. Spolu so sólo violistom Slovenskej filharmónie M. Rumanom tvoria komorné duo, ktoré vystupuje na Slovensku aj v zahraničí. V septembri 2019 vydali svoje debutové CD s tvorbou anglickej skladateľky R. Clarke pre violu a klavír. V klavírnom duu spolupracuje s V. Šrankom. Hučková uviedla premiéry diel súčasných slovenských autorov M. Piačeka, R. Krausa, L. Čekovskej a J. Iršaja. V r. 2018 sa predstavila na recitáli s huslistom P. Bogaczom ml. v Šanghaji. Ako korepetítorka sa zúčastnila na husľových kurzoch popredných hudobníkov (I. Gringolts, A. Soumm, J. Pazdera, M. Goto, V. Gluzman, D. Karvay a S. Mintz). Pedagogicky pôsobila v Českej republike a na ZUŠ J. Kresánka v Bratislave. V súčasnosti pôsobí ako rezidentná korepetítorka sláčikových a dychových nástrojov na Medzinárodných interpretačných kurzoch Camerata Comorra v Komárne. Od r. 2018 je externou korepetítorkou na VŠMU v Bratislave.

igor KARŠKO (husle, SK) – prešovský rodák, žiak K. Petrócziho na Košickom konzervatóriu, absolvent pražskej AMU (J. Tomášek) a Menuhinovej akadémie v Gstaade (Y. Menuhin, A. Lysy) pôsobí už dve dekády ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen súboru The Serenade Trio. S týmto telesom vyhral prestížne súťaže komornej hudby vo Florencii, Caltanissette a Trapani. Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla absolvoval v r. 2005 americké turné s C. Bartoli, s ktorou nahral CD *Maria Malibran*. Založil zoskupenia La Banda Antix a La Gioconda, je členom a hosťujúcim koncertným majstrom Les Musiciens du Louvre M. Minkowského. S týmto orchestrom nahral Haydnove a Schubertove symfónie pre label naïve. Je pravidelným hosťom Konvergencií, pre ktoré o. i. naštudoval Stravinského *Príbeh vojaka*. Od r. 2010 vedie s Th. Demengom súbor Camerata Zürich, v súčasnosti je jeho umeleckým vedúcim. Je profesorom na Musikhochschule v Luzerne. Od r. 2018 spolupracuje s Balthasar-Neumann Ensemble na kubánsko-európskom projekte CUE.

dalibor KOCIÁN/STROON (SK) – na seba upozornil debutom *Ruine Noire* (2010). Odvtedy každý rok prináša správu o svojom hudobnom smerovaní. *Smithereens*, *Triple Farewell* a *Impermanence* znamenali objavovanie vlastného „elektronického“ jazyka, ku ktorému postupne pripájal vibrafón. Skúmanie vyvrcholilo singlom *Astatine*, ktorý sa po vydaní stal jednou z najhranejších skladieb v Rádiu.FM. *Solar Preludes* (2016) spojili protikladné svety skreslenej gitary a vibrafónu do elektronickej formy. Album bol v rámci Radio_Head Awards nominovaný v dvoch kategóriách. V rámci festivalu k RHA sa Stroon predstavil aj s kompozíciou *Songs of Concealed Amplitude* pre ansámbl, elektroniku a soprán. Tá vyšla začiatkom r. 2020 ako prvý release na jeho značke Frequent Fires. Po *Vice Laboratory* (2018) je jeho najnovší počín *Temple Timbre Embers* druhým albumom vydaným vo vydavateľstve Deadred Records. Okrem vydávania sólových albumov, bol, resp. je členom rôznorodých formácií a ansámblov (PPE, Cluster ensemble, VENI ensemble). Veľkú časť jeho tvorby predstavuje hudba pre divadlo (*Jumika*, *Vegánska apokalypsa*, *Folklore Not War*, *Artina & Onno*), filmy (*Ócuka*, *Parralel*, *Ikony*), či site-specific performance (*Biela Noc*, *Signal*), eventy (*Zlatý klinec*) a reklamy (J&T Banka). Podieľal sa na projekte *Play Dow Jones*, ktorý získal cenu bronzového leva na festivale Cannes Lions 2016. Spolupracoval na niekoľkých aplikáciách a hrách, ako autor hudby alebo ako sound dizajnér (*Pišťove Vajcia*, *Vulkanist*, *Hellmut*). Sólovo odohral množstvo koncertov na Slovensku i v zahraničí. Stroon je na slovenskej hudobnej scéne pulzujúcim elementom. Zasnenosť, kontemplácia, snaha o bezťažnosť, konceptualita, vo vnútri. Modalita, rytmické štruktúry, minimalizmus, skreslenie, synthové plochy a proto-melodika navonok. Svoje živé hrania sa snaží vždy prispôbiť miestu, času a divákovi. Preto v jeho setoch môže zaznieť elektronika, akustické kompozície, dystopické improvizácie, solárne prelúdiá i jeho najnovšia tvorba.

adrian KOKOŠ (dirigent, SK) – absolvent Cirkevného konzervatória a VŠMU v Bratislave (B. Juhaňáková, O. Lenárd). Účinkoval na festivaloch Musica sacra (Nitra), Festival sakrálného umenia (Košice), Viva Musical (Bratislava), Europäische Johann Strauss Bühnenwerke Festival, Medzinárodný festival P. Dvorského (Jaromeřice nad Rokytnou), Dvořákova Olomouc, Summa cum laude vo Viedenskej filharmónii a i. Je dirigentom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, s ktorým nahrál viacero zaujímavých titulov. Dirigoval domáce orchestre (SKO B. Warchala, Cappella Istropo-

litana, Solamente naturali, Trnavský komorný orchester, Viva Musica Festival Orchestra), ale aj Moravskú filharmóniu Olomouc, ženský spevácky zbor SAJERA z Japonska, Big Band G. Broma i Orchester J. Straussa v nemeckom Coburgu. A. Kokoš spolupracoval s poprednými slovenskými spevákmi (A. Kučerová, A. Kohútiová, E. Hornýáková, D. Jenis, M. Dvorský, O. Klein, L. Ludha, G. Beláček, N. Higano, L. Máčíková, T. Juhás, O. Šaling) i inštrumentalistami (A. Predmerská-Zúriková, E. Prochác, R. Kákoní, T. Nemec a i.). Premiéroval viaceré operné diela V. Kubičku. V r. 2009 pod jeho taktovkou odznela v Rosenthal-Theater Selb Straussova opereta *Wiener Blut*. V r. 2010 – 2011 absolvoval s Cappellou Istropolitnou prvé česko-slovenské symfonické turné M. Žbirku. Predstavil sa aj na XXX. ročníku Letných olympijských hier v Londýne, kde v slávnom Sadlers Wells divadle spolu s M. Žbirkom a svetovou art-rockovou legendou J. Andersonom dirigoval Slovenský reprezentatívny koncert. A. Kokoš je uznávaným interpretom a propagátorom slovenskej vokálno-inštrumentálnej hudby, nahrál viacero hudobných titulov pre vydavateľstvá Slovak Radio Records a Universal Music. Pravidelne sa podieľa na umeleckých programoch pre RTVS a Českú televíziu.

radka KOVÁČOVÁ (klavír, SK) – absolventka Konzervatória v Bratislave (hra na klavíri, kompozícia). Počas štúdií vystúpila ako sólistka s orchestrom Konzervatória v Slovenskej filharmónii, koncertovala tiež v rôznych mestách na Slovensku a v zahraničí. Získala 2. miesto v hre na klavíri, Cenu firmy Yamaha, Cenu firmy Steinway, 3. miesto v komornej hre a cenu Viva Musica Grand Prix na celoslovenskej Súťaži študentov slovenských konzervatórií. Zúčastnila sa na interpretačných kurzoch významných slovenských aj zahraničných klaviristov (J. Palovičová, N. Skuta, T. Lorenzo-Gabeiras). Spolupracovala so SOSR-om pri nahrávaní diel slovenských autorov. Koncertná činnosť R. Kováčovej je zameraná predovšetkým na interpretáciu komorných diel. V súčasnosti študuje opernú korepetíciu na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni, zároveň pôsobí ako pedagogička klavírneho sprievodu na Konzervatóriu v Bratislave. Venuje sa tiež aranžovaniu skladieb a kompozícii diel pre komorné zoskupenia.

natacha KUDRITSKAYA (klavír, UA) – so štúdiom hudby začala na Hudobnej škole M. Lysenka, pokračovala na Čajkovského hudobnej akadémii v Kyjive a CNSM v Paríži, obidve školy ukončila s vyznamenaním. Jej umenie ovplyvnili sofistikovanosť a elegancia hry A. Planěsa, striktný prístup k notovému textu J. Rouviera, schopnosť čítať medzi

riadkami F. Radosa a H. Barda, ktorý upriamil jej pozornosť na silu hudby. Jej pohľad na klavírnú techniku zmenila tiež hudba J. Ph. Rameaua, ktorého tvorbe venovala dva albumy. V r. 2014 jej vyšiel album *Nocturnes* vo vydavateľstve Deutsche Grammophon. Od r. 2009 sa venuje recitálom a komornej hudbe, účinkovala na najznámejších festivaloch a koncertných pódioch v Európe (Opéra Comique, Cité de la musique, Wigmore Hall, Sheldonian Theatre, Gstaad's Festival, Concertgebouw, Helsinki Philharmonie, Konzerthaus vo Viedni, Oxford Chamber Music Festival, Kuhmo Festival in Finland). Pravidelne sa vracia na Ukrajinu, kde sa jej koncerty stali symbolom zmeny a odpoveďou na násilie.

karolína KRIGOVSKÁ (husle, SK) – študuje hru na husliach na Musik und Kunst Privatuniversität der Stadt Wien (D. Karvay), zároveň na VŠMU v Bratislave (J. Horváth). V r. 2019 získala 1. miesto na Súťaži študentov konzervatórií Slovenskej republiky v hre na husliach. Zúčastnila sa majstrovských kurzov u viacerých renomovaných huslistov (A. Soumm, M. Gotō, D. Karvay, R. Kovac, Y. Bashmet, I. Karško, G. Letzbor, J. Špaček). Je členkou Slovenského mládežníckeho orchestra a spoluzakladateľkou a aktívnou hráčkou viacerých ansámblov: Collegium Wartberg Young, Latrila, NANOVO ensemble, StoriesQuartet, Contrast trio.

boris LENKO (akordeón, SK) – je typom všestranného hudobníka so záberom od klasického repertoáru cez rôzne crossoverové projekty (Požož sentimentál, Polajka, ALEA, Chassidic Songs) až po jazz (Triango). Do sólového akordeónového repertoáru vniesol viaceré novátorské prvky, najmä uvádzaním diel významných osobností povojnovej americkej a európskej scény (J. Zorn, M. Kagel, M. Lindberg, G. Klugevsek, L. v Vierk, L. Berio), či premiérováním a iniciovaním nových slovenských diel (J. Beneš, P. Zagar, M. Burlas, P. Machajdik, I. Zeljenka, I. Szeghy, M. Piaček, J. Iršai, L. Burgr, L. Kupkovič). V r. 2001 mal ako prvý akordeonista v histórii BHS celovečerný recitál. O rok neskôr sa sólovo predstavil na prestížnom festivale súčasnej hudby Varšavská jeseň. B. Lenko sa stal priekopníkom uvádzania diel A. Piazzollu na Slovensku, založil komorný súbor ALEA, spolupracuje s P. Breinerom v úspešnom projekte Triango. Venuje sa aj vlastnej tvorbe, i úpravám diel pre akordeón a iné nástroje. Pedagogicky pôsobí ako profesor na VŠMU v Bratislave. Je pozývaný do porôt medzinárodných akordeónových súťaží, je umeleckým garantom Slovenskej akordeónovej súťaže v Poprade a spoluzakladateľom Združenia akordeonistov Slovenska.

alexej LUBIMOV (klavír, RU) – je absolventom Moskovského konzervatória (H. Neuhaus, L. Naumov). Po úspechoch na viacerých klavírných súťažiach uviedol v ZSSR premiéry kompozícií „západných“ skladateľov (Schönberg, Ligeti, Boulez, Stockhausen, Cage). Jeho oddanosť tomuto repertoáru bola kritizovaná a potrestaná 8-ročným zákazom opustiť krajinu a hrať mimo Sovietsky zväz. Počas tohto obdobia sa Lubimov sústredil na prácu s dobovými nástrojmi. Je zakladateľom Moskovského barokového kvarteta, Moskovskej komornej akadémie (spolu s T. Grindenko) a festivalu Alternativa. Lubimov je známy dramaturgickou invenčnosťou svojich koncertov. Okrem recitálov po celom svete a vystúpení s poprednými symfonickými orchestrami (Londýnska filharmónia, City of Birmingham Symphony Orchestra, Ruský národný orchester, Tonkünstlerorchester, Camerata Salzburg) pravidelne spolupracuje so súbormi starej hudby (napr. Orchestra of the Age of Enlightenment). Spolu s renomovanými umelcami (A. Staier, N. Gutman, P. Schreier, H. Schiff, Ch. Tetzlaff, G. Kremer, I. Monighetti, W. Kuijken) sa venuje štúdiu a interpretácii diel komornej hudby. Lubimov má na konte množstvo nahrávok klasického repertoáru, starej i súčasnej hudby. V r. 2012 bol lektorom Stredoeurópskej hudobnej akadémie eduMEMA.

jozef LUPTÁK (violončelo, SK) – je zakladateľom a umeleckým riaditeľom medzinárodného festivalu komornej hudby Konvergenzie, ktorý sa od svojho vzniku v roku 1999 zaradil k najprestížnejším hudobným podujatiam na Slovensku. Absolvent konzervatória a VŠMU v Bratislave pokračoval v štúdiách na Royal Academy of Music v Londýne (R. Cohen) a v Banff Centre for Arts v Kanade (A. Parisot, E. Meyer, T. Tsutsumi). Patrí k umelcom formujúcim hudobný a kultúrny priestor na Slovensku, za čo mu bolo udelených niekoľko cien (Cena ministra kultúry SR, Cena F. Kafendu), ako aj nominácií na rôzne ocenenia (Krištáľové krídlo, Cena Nadácie Tatra Banky, Český lev a Slnko v sieti za hudbu k filmu *Amnestie*). Účinkuje na domácich i medzinárodných pódioch od USA po Nový Zéland. Ako vyhľadávaný komorný hráč spolupracuje s poprednými svetovými umelcami a ansámblami (R. Cohen, D. Rowland, V. Mendelssohn, B. Schmid, I. van Keulen, A. Serdar, The Hilliard Ensemble, Fine Arts Quartet) ako aj s významnými dirigentmi (A. Parrott, J. Bělohlávek, D. Gazón, D. Héja, A. Mogrelia). Medzi jeho pravidelných komorných spoluhráčov patria I. Karško, M. Ruman, N. Skuta, B. Lenko a mnohí ďalší. Pravidelne vedie majstrovské kurzy (Taliansko, Maďarsko, USA, Anglicko), v posledných rokoch

ich organizuje v rámci Konvergencií aj na Slovensku. Od založenia Spoločnosti M. Vargu v r. 2017 je jej výkonným predsedom. Realizoval množstvo CD nahrávok (o. i. Bachove *Suity pre sólové violončelo*, Brahmove sonáty, premiéry diel V. Godára, crossoverové projekty *After Phurikane*, *Chassidic Songs*, *Uspávanky* či vlastnú tvorbu na CD *Free in One*). Napriek pandémie sa mu aj v uplynulých sezónach podarilo uskutočniť viacero zaujímavých koncertov. Patrí medzi ne česká premiéra Violončelového koncertu *Presence* od P. Vasksa so súborom Ensemble Opera Diversa, recitál v Slovenskej filharmónii a JL turné po slovenských mestách s hudbou J. S. Bacha a ďalších skladateľov. Pripravuje novú nahrávu Bachových *Suit pre sólové violončelo*, ku ktorým sa vracia po vyše 20 rokoch a bude pokračovať aj v nahrávkach vlastnej tvorby. Počas lockdownu bol jedným z prvých slovenských umelcov, ktorý dokázal preniesť svoje aktivity plnohodnotne do online priestoru. Medzi ne patria aj dva online koncerty spájajúce trojicu miest Portland, Londýn a Bratislavu. V r. 2020 vyšla vo vydavateľstve Monokel kniha rozhovorov Ivana Ježíka s Jozefom Luptákom nazvaná *Dotknúť sa zvukom*. (www.jozefluptak.com)

matej MICHALEC (husle, SK) – začínal hrou na husliach v ZUŠ Nedožery-Brezany. V štúdiu neskôr pokračoval v ZUŠ Bojnice (J. Strmenský), kde bol členom folklórneho súboru Malý vtáčnik. Od r. 2018 študuje hru na viole na Konzervatóriu Bratislava v triede M. Rumana. Je víťazom Súťaže konzervatórií Slovenskej republiky (2022) a držiteľom 3. ceny z medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu v D. Kubíne (2022). Zúčastnil sa orchestrálnych kurzov Slovenského mládežníckeho orchestra v Košiciach, interpretačných kurzov festivalu komornej hudby Konvergenzie, účinkoval na koncerte v rámci Bojnického hudobného leta.

milan PALA (husle, SK) – koncertnou činnosťou, výkonomi, repertoárom a nahrávacími aktivitami patrí medzi najvýraznejšie osobnosti slovenskej hudby posledných dekád. Študoval na Konzervatóriu J. L. Bellu v B. Bystrici a JAMU v Brne, už ako mladý umelec získal viacero cien a s nimi i medzinárodnú pozornosť na súťažiach Concourse Moderne Riga, Anglo-Czecho-Slovak Trust London, L. Janáček International Competition Brno, B. Martinů Competition a i. V súkromnej triede S. Yaroshevicha sa zoznámil s husľovou školou D. Oistracha, no vďaka spolupráci s francúzskym skladateľom a organistom J. Guillouom prijal aj prvky francúzskej moderny. Počas štúdia sa pravidelne zúčastňoval medzinárodných majstrovských kurzov V. Spivakova v Zürichu. Patrí medzi

najvýznamnejších česko-slovenských huslistov a odborná verejnosť ho radí medzi elitu svetových interpretov. Ako sólista spolupracoval s National Radio Symphony Orchestra Kiev, Kioi Sinfonietta Tokyo, Prague Symphony Orchestra, Saint Petersburg Philharmonic Congress Orchestra, Saint Petersburg Philharmonic, St. Petersburg State Capella Symphony Orchestra, Brno Philharmonic, Philharmonic Orchestra Altenburg-Gera, Slovenská filharmónia, SOSR a i. Spoluprácu nadviazal s dirigentmi ako Th. Guschlbauer, H. Arman, A. Cernusenko, L. Svárovský, M. Košík, A. Markovic, A. Sebastian Weiser, O. Vrabec, O. Olos, D. Švec, P. Gribanov a d. Diskografia M. Paľu tvorí už 30 titulov, o. i. *4 Concertos for Milano*, husľové sonáty Griega, Šostakoviča, Bartóka, Bibika, tiež *Sonáty a partyty J. S. Bacha* (Pavlík Records). Výnimočným počínom je antológia slovenskej tvorby pre sólové husle, vďaka ktorej získal v r. 2009 Cenu L. Rajtera. V r. 2014 dostal Cenu ministra kultúry SR a Cenu Nadácie Tatra banky za umenie, je tiež držiteľom Radio Head Awards za nahrávku Bergovho a Szymanowského husľových koncertov so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu pod taktovkou M. Lejavu. Výnimočné kvality M. Paľu je možné spoznať z profilového dokumentu Českej televízie z r. 2012. Okrem albumu Johannes Brahms: *Sonáty, op. 120*, ktorý Paľa vydal na začiatku r. 2022 v spolupráci s klaviristom L. Fančovičom, vydal nedávno sólové CD VIOLIN, na ktorom unikátnym spôsobom interpretuje diela klasikov na piatich rôznych husliach. Dvoje z nich sú husle z 18. storočia a zvyšné sú z dielne súčasných brnianskych husliarov Bursíkovcov. (www.milanpala.com)

katarína PALOVÁ (klavír, SK) – po ukončení gymnázia študovala hru na klavíri u L. Fraňovej a dirigovanie pod vedením Š. Sedlického na Konzervatóriu v Žiline. V štúdiách pokračovala na JAMU v Brne (I. Gajan). Absolvovala majstrovské kurzy u E. Indjića, I. Kahánka, J. Jiraského, A. Vlasákovej, A. Serdara a M. Paľu. Počas štúdia sa zúčastnila viacerých domácich i medzinárodných súťaží (3. cena Súťaž študentov slovenských konzervatórií, čestné uznanie Medzinárodná klavírna prehliadka v Prahe). V r. 2010 – 2013 bola členkou Veni Academy, s ktorým pod vedením M. Lejavu účinkovala na festivaloch ISCM World New Music Days (2013), Melos-Étos (2011) a i. V r. 2013 bol ansámbl za CD *Rolling Tones/ In zarter Bewegung* ocenený Radio Head Awards. Okrem viacerých komorných zoskupení umelecky spolupracuje aj s manželom M. Palom, s ktorým účinkovala na Konvergenciách 2016. Popri repertoári 18. a 19. storočia sa zaujíma aj o hudbu 20. a 21. storočia (S. Feinberg, N. Ro-slavets, T. Takemitsu, G. Scelsi, P. Manolios). Premiérovala

tiež diela slovenských a českých autorov (Iršai, Manolios a i.). Významnou nahrávkou je CD s dielami takmer zabudnutého ruského skladateľa S. Feinberga, ktoré nahrála spolu so svojim manželom M. Paľom v roku 2021. V roku 2022 vydala K. Paľová svoj debutový virtuózný sólový album AUGURE s dielami autorov hudby 20. storočia.

Jordana PALOVIČOVÁ (klavír, SK) – sólistka a vyhladávaná komorná hráčka študovala na Konzervatóriu (J. Mašinda) a VŠMU v Bratislave (D. Varínska), na Royal College of Music v Londýne (Y. Solomon) a na Musikhochschule Lübeck (J. Tocc). V r. 2002 – 2004 bola štipendistkou DAAD. V rámci majstrovských kurzov spolupracovala s pedagógmi ako L. Berman, G. Sándor, E. Indjić, J. Wijn, M. Lapšanský alebo P. Toperczer. Pôsobí ako docentka na Katedre klávesových nástrojov a cirkevnej hudby HTF VŠMU. Je držiteľkou domácich i zahraničných ocenení, vrátane Ceny J. Číkkera. Nahrávala pre spoločnosť Musica, Hudobný fond, Hudobné centrum, Pavlík Records, Slovenský rozhlas, RTVS, Český rozhlas, ČT, Norddeutscher Rundfunk. Pri príležitosti 100. výročia narodenia J. Číkkera nahrála CD s jeho sólovými dielami a *Concertinom pre klavír a orchester, op. 20*. V r. 2014 vydala CD *Ján Čikker Piano Music* (Toccata Classics) a v roku 2021 profilové CD *Images* (Pavlík Records). Sólisticky, aj ako komorná hráčka, sa predstavila na festivaloch doma i v zahraničí (BHŠ, Melos-Étos, Nová slovenská hudba, SFKU Žilina, Festival peknej hudby, Konvergencie, Levočské babie leto, Dni hudby F. M. Bartholdyho, Cambra de Música, Pulse Festival, Cheltenham International Festival of Music, Sibelius Week, ARMONIE DELLA SERA). V oblasti komornej hry spolupracovala so širokým spektrom partnerov (Mozesovo kvarteto, Solamente natural!, G. Knox, V. Mendelssohn, I. Palovič, M. Rysanov, S. Tandree, J. Lupták, E. Prochác, I. Karško, M. Paľa, M. Potokár, J. Tomka, V. Vonášek, I. Gabrišová, E. Šušková a i.) účinkovala s poprednými slovenskými a zahraničnými orchestrami (Slovenská filharmónia, SOSR, Cappella Istropolitana, ŠKO Žilina, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester VŠMU, VŠMU Modern Orchestra, Moravská filharmonie Olomouc, Pražská komorná filharmonie, Lambeth Orchestra, RCM Sinfonietta Orchestra a Lübecker Philharmoniker).

peter PAŽICKÝ (klavír, SK) – študoval na Konzervatóriu v Žiline a na VŠMU v Bratislave (M. Lapšanský). Je dvojnásobným víťazom Súťaže študentov slovenských konzervatórií, vyhral Smetanovu súťaž v Hradci Králové (ČR), stal sa trojnásobným víťazom Chopinovej súťaže v Mariánských Láznach (ČR). Na Interpretačnej súťaži Ministerstva školstva

v B. Bystrici získal Cenu za najlepšiu interpretáciu sonát W. A. Mozarta. Na 2. ročníku Medzinárodnej súťaže J. N. Hummela získal cenu Hudobného fondu pre najlepšieho slovenského účastníka. Významná časť jeho umeleckého profilu bola spojená s klaviristom A. Solárikom, s ktorým tvoril klavírne duo. P. Pažický účinkoval s ŠKO Žilina, SOSR-om, Junge Österreichische Philharmonie, Pražským komorným orchestrom, Karloveským symfonickým orchestrom, SKO Bohdana Warchala a Štátnou filharmóniou Košice. Koncertoval doma i v zahraničí, nahrával pre Slovenský rozhlas, Unison Records, Slovenský hudobný fond, Hudobné centrum a Pavlík Records, kde nahrál CD s kompletným klavírnym dielom J. L. Bellu. V zahraničí sa okrem mnohých vystúpení v európskych krajinách prezentoval aj recitálom na EXPO v Šanghaji. Účinkoval na BHŠ, festivale Nová slovenská hudba a na Viva Musica!.

steinar RAKNES (kontrabas, NO) – cestovateľ, textár, hudobník, skladateľ. Kombinácia predikujúca nepredvídateľnosť pestrosti tvorby tohto nórskeho umelca. Reminiscencie štýlov z rôznych kútov sveta kumulujúce sa do originálnej jednoty sú prítomné okrem umelcovej sólovej hry aj v jazzovom triu Urban Connection či v Raknesovej kapele Stillhouse. S. Raknes počas svojej kariéry spolupracoval s množstvom hudobníkov (Ch. Corea, M. Brecker, B. McFerrin, O. Kvernberg, S. M. Graup), hral v zoskupeniach The Core, Ola Kvernberg Trio, Skáidi, Kirsti Huke Quartet a Trondheim Jazz Orchestra. Ako kontrabasový virtuóz je Raknes často porovnávaný s Charlesom Mingusom, ako spevák s Tomom Waitsom či Bruceom Springsteenom. Raknes je bádateľ, v ktorého tvorbe sa basgitaru stáva viacrozmerým nástrojom, hravým kaleidoskopom a americké blues, spojené s tradičnou technikou spevu joik, metaforou hudobného priateľstva. V roku 2008 debutoval Raknes ako sólový umelec s albumom *Tangos, Ballads & More*, po ktorom v roku 2012 nasledoval album *Stillhouse*. Participoval na tvorbe a nahrávaní albumov ako *Urban Connection*, *French Only*, *UC 3*, *Love Seriously Damages Health*, *Vision*, *Blue Sky*, *Office Essentials*, *Night/Driver*, *Folk* a i. Pracoval tiež ako učiteľ kontrabasu v jazzovom programe na Trondheim Musikkonservatorium.

julia ROSHKO (husle, UA) – rodáčka z Užhorodu, štúdium hry na husliach začala na Základnej hudobnej škole N. Rimského-Korsakova v Mykolajive. Pokračovala na Základnej hudobnej škole P. I. Čajkovského a na Konzervatóriu v triede pre nadaných žiakov v Užhorode. Na Slovensku študovala na Konzervatóriu v Košiciach (P. Sklenka), od r. 2021 je študentkou VŠMU (J. Horváth). Absolvovala kurzy

počúvajte! nové tituly z edície Konvergenencie live

live
kon
ver
gen
cie

BACH / MESSIAEN /
RINCK / IMPROVIZÁCIE

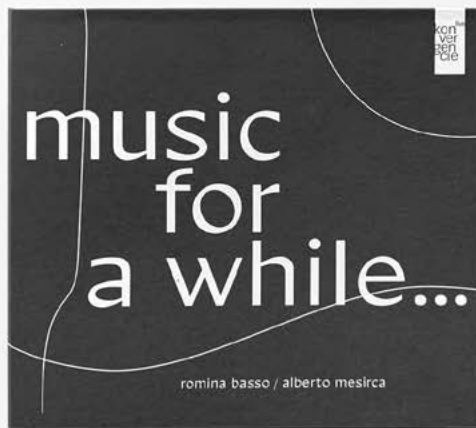
Ján Vladimír Michalko organ

Juraj Bartoš trúbka

Boris Lenko akordeón

Jozef Lupták violončelo

DOWLAND / FRESCOBALDI /
NARVÁEZ / MARÍN / SANZ

Romina Basso spev

Alberto Mesirca gitara,
baroková gitara

MESSIAEN

Ronald Šebesta klarinet

Peter Biely husle

Jozef Lupták violončelo

Nora Skuta klavír

u. fond
na podporu
umenia

vydania CD z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

www.konvergenencie.sk

k
o
n
v
e
r
g
e
n
c
i
e

u V. Gluzmana, D. Rowlanda, I. Karška a d. Získala ocenenia a čestné uznania na súťažiach doma i na Slovensku (Talenty pre Európu, Súťaž študentov slovenských konzervatórií, Medzinárodná husľová súťaž „Prime Violin“). Od r. 2019 pôsobí ako členka Slovenského mládežníckeho orchestra. Spolupracovala na nahrávkach súboru Collegium Wartberg. Je aktívna ako komorná i orchestrálna hráčka, vyučuje na súkromnej základnej škole Brilliant Stars v Bratislave.

robert ROTH (slovo, SK) – jedna z najvýraznejších osobností slovenského divadla. Začínal v Detskej rozhlasovej dramatickej družine, neskôr vyštudoval hudobno-dramatický odbor na Konzervatóriu v Bratislave. Po ukončení štúdia prijal angažmán v divadlách: Trnavské divadlo (1993), Nová scéna (1993–1996), Bábkové divadlo Žilina (1996–1997). Na doskách SND stál už ako dieťa (*Lov na kačice, Napoleon, Richard III.*). V SND pôsobil ako stály hosť od r. 1994. Hercom Činohry Slovenského národného divadla je od roku 2000. V tom istom roku získal nomináciu na DOSKY za rolu Ariela v Shakespearovej *Búrke*. Odvtedy bol nominovaný na ocenenie Dosky ešte sedemkrát. V r. 2008 získal DOSKY za najlepší mužský herecký výkon za postavu Hamleta a v roku 2010 za postavu Holly/Roth. Je držiteľom Ceny Nadácie Tatra Banky za umenie (2008), Krištáľové krídlo v kategórii Divadlo a audiovizuálne umenie (2010), Ceny Literárneho fondu za postavu Holly/Roth (2010), IGRIC za mužský herecký výkon – za stvárnenie postavy otca vo filme *Nina* (2017) a Slnko v sieti za najlepší mužský herecký výkon vo vedľajšej úlohe za rolu otca vo filme *Nina* (2018). Účinkuje aj mimo domovského divadla, napr. v Gogolových Hráčoch či Shepardovej hre *Posadnutí láskou* (Bratislavské mestské divadlo, Divadlo a.h.a). Pravidelne spolupracuje s rozhlasom. Načítal niekoľko audiokníh. Je známy aj ako originálny hudobník. S Konvergeniami spolupracoval na projektoch *Príbeh vojaka, Svedectvo* a i.

martin RUMAN (viola, SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (K. Klatt), na Pražskom konzervatóriu (K. Doležal), VŠMU v Bratislave (J. Hošek) a u A. Zemtsova vo Viedni. Počas štúdia v Prahe vystupoval ako sólista a komorný hráč v Českom rozhlase a televízii. Koncertoval s pražskými súbormi (Komorný orchester P. Haasa, orchester Berg a i.), stal sa laureátom Súťaže študentov konzervatórií SR, medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu, Súťažnej prehliadky konzervatórií ČR. Zúčastnil sa majstrovských interpretačných kurzov pod vedením umelcov ako G. Karni, H. Schlichtig, A. Arad, M. Zemtsov, J. Dinerstein, V. Bukač, S. Baer a i. Ako sólista sa predstavil so Sinfoniettou Bratislava, SKO

B. Warchala, Cappellou Istropolitanou a Slovenskou filharmóniou, účinkoval s Moyzesovým i Muchovým kvartetom, je členom Gustav Klimt Quartet Wien. Spolupracoval s umelcami ako S. Ashkenasi, Z. Qian, Y. Revich, A. Añazco, N. Wagner, J. Lupták, B. Lenko, M. Paľa, M. Svetlík, I. Karško, Th. Auner, J. Tomka, I. van Keulen, D. Rowland, P. Barragán a d. Študoval na Hudobnej a umeleckej univerzite mesta Viedeň, pôsobil ako lektor akadémie Konvergencií a Slovenského mládežníckeho orchestra. Pôsobí v komornom duu s klaviristkou A. Hučkovou, s ktorou nahral tvorbu R. Clarke a slovenských skladateľov pre violu a klavír. (www.martinruman.sk)

daniel RUMLER (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu v Pardubicích (J. Kuchválek), na Akadémii múzických umení v Prahe (J. Tomášek) a na švajčiarskej Hochschule Luzern – Musik (I. Karško, G. Carmignola, barokový repertoár). Svoje pedagogické vzdelanie si doplnil na Hochschule Luzern – Musik v magisterskom študijnom programe Master in Musikpädagogik. V r. 2015–2017 pôsobil vo švajčiarskych orchestroch Musikkollegium Winterthur a Sinfonieorchester Biel-Solothurn. Od septembra 2018 je členom skupiny 1. huslí v Slovenskej filharmónii. Pravidelne vystupuje s barokovým orchestrom Ensemble Corund Luzern a komorným orchestrom Camerata Zürich. Na Slovensku mal možnosť spolupracovať s vynikajúcimi umelcami ako A. Hučková, J. Krigovský, J. Lupták, M. Paľa a M. Ruman. Ako komorný hráč vystúpil na festivaloch Konvergenzie, Lucerne Festival, Murten Classics, Konfrontácie Nitra. Ako lektor pôsobil v Slovenskom mládežníckom orchestri. D. Rumler sa venuje aj kompozícii a aranžovaniu. Viaceré jeho transkripcie boli nahraté pre vydavateľstvo ECM (napríklad CD *On an Overgrown Path*) a švajčiarsky rozhlas SRF.

nora SKUTA (klavír, SK) – je vyhľadávanou interpretkou v oblasti súčasnej hudby. Zúčastnila sa na mnohých unikátnych projektoch, vystupovala na stredoeurópskych medzinárodných festivaloch (Melos-Étos, Konvergenzie, BHS, Pražská jar, Grenzenlos-Berlín, Contrasts – Lvov, Varšavská hudobná jeseň, Salzburg Biennale Aspekte, START, Osterfestspiele Salzburg, Dialoge-Salzburg, Bregenzer Festspiele Klangspuren Schwaz, Drážďanské dni novej hudby, Ultraschall Berlin, München Biennale, Kunstfest Weimar, Milano Musica, Mozartwochen Salzburg, Salzburger festspiele, Wien Modern a i.). Komorná hra predstavuje dominantnú časť jej umeleckého profilu. Spolupracovala s mnohými významnými osobnosťami, skladateľmi, interpretmi, dirigentmi klasickej hudobnej scény a hudby 20. storočia (X. Phillips, L. Fenyő,

B. Griffith, S. von Osten, M. Schröder, Z. Krauze, L. Andriesen, S. Reich, W. Rihm, S. Sciarrino, Gy. Kurtág, B. Furrer, T. Hosokawa, H. Lachenmann, E. Poppe, J. M. Sánchez-Verdú, P. Dusapin, S. Gubaidulina, E. Mendoza, R. Saunders, M. Spahlinger, K. Lang, J. Kalitzke, F. Ollu, G. F. Haas). Je spoluzakladateľkou súboru Opera Aperta ensemble, pravidelne účinkuje v klavírnom duu s manželom M. Skutom. Má bohatý repertoár aj v klasicko-romantickej literatúre, najčastejšie vystupuje v duvoch formáciách s violončelom, klarinetom a husľami. Z domácich umelcov má najdlhšiu a najbohatšiu spoluprácu s violončelistom J. Luptákom a s klarinetistom R. Šebestom. Od r. 2009 pôsobí ako prvá klaviristka súboru Österreichisches Ensemble für Neue Musik v Salzburgu. Premiérovo uviedla mnoho skladieb, jej diskografia obsahuje zväčša komorné nahrávky a profily skladateľov. Nahrávala pre Slovenský rozhlas, RTVS, ORF, Hudobný fond, Hevhetia, EMC, Naxos, NEOS, KAIROS, WDR 3. Jej sólový album John Cage *Sonáty a interlúdiá pre preparovaný klavír* (Hevhetia 2005) je v domácich a zahraničných odborných kruhoch vysoko hodnotený. V Londýne bolo v roku 2007 CD vybrané do vychádzajúcej knihy renomovaného kritika *BBC Music Magazine*, R. Thomasa *1001 Classical CDs you must hear before you die*.

ronald ŠEBESTA (klarinet, SK) – patrí medzi popredných slovenských hráčov na klarinete. Po štúdiách v Bratislave a v Boulogne sa v roku 1993 stal 1. klarinetistom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, v r. 1996 získal rovnaký post v Cappelle Istropolitane. Jeho záujem o súčasnú hudbu ho priviedol do zoskupení VENI ensemble, Vapor del Cuore, DON@U.com a Ensemble Ricercata. V r. 1997 – 2005 pôsobil v Opera Aperta ensemble, ktorého bol spoluzakladateľom. Spolu s bratom Robertom pôsobil v unikátnom zoskupení historických basetových rohov Lotz Trio. Hostuje v orchestroch hrajúcich na dobových nástrojoch Wiener Akademie, Orfeo Orchestra a Cappella Cracoviensis. V r. 2002 – 2010 pedagogicky pôsobil na VŠMU v Bratislave, v súčasnosti vyučuje na AU v B. Bystrici. So SOSR-om nahral koncertantné diela Suchoňa a Zeljenku (Hudobný fond). Jeho profilové CD *Classic Malts* obsahuje skladby Stravinského, Scelsiho, Sciarrina, Stockhausena, Reicha a Griseyho.

ján ŠICKO/DEVKID (grafik a dizajnér, SK) – sa venuje výskumu a tvorbe vo sfére vizuálnej komunikácie a nových médií. Okrem profesionálnej práce v oblasti grafického dizajnu a nových médií vedie na VŠVU v Bratislave MediaLab* – laboratórium zamerané na skúmanie hraničných polôh grafického dizajnu. Jeho voľná tvorba sa pohybuje od animácie cez VJing, k interaktívnym inštaláciám a počítačovým hrám. Za svoje práce získal niekoľko ocenení. Ako participant sa aktívne zúčastnil množstva významných výstav (*E. A. T. Experiment And Typography, Disorientation, Výstava finalistov Ceny Oskára Čepana* a i.). Samostatne pripravil výstavy *Hit Bonačič, Sur-face, room_21, Procesuálny design* (2004, 2005). V r. 2009 založil spoločnosť DevKid.

claudio TROVAJOLI (klavír, IT) – okrem sólovej kariéry sa zaujíma o repertoár komornej hudby, účinkuje v rôznych zoskupeniach od dua po kvintetá. Je držiteľom mnohých ocenení z prestížnych súťaží (Turínska národná klavírna súťaž, medzinárodné súťaže vo Vercelli, Viedni a Yellow Springs v USA). Pravidelne hráva s F. Ayom, D. Cohenom, A. Bielom, N. Borisom-Glebským, V. Mendelssohnom, R. Bierim a D. Zhuom. Trovajoli koncertoval po celom svete v mnohých známych sálach (Concertgebouw, Wigmore Hall). Nahral množstvo repertoáru pre klavírne trio, vrátane všetkých Schubertových trií, jeho nahrávky klavírných trií Čajkovského a Šostakoviča získali pozitívne recenzie. Okrem kariéry klaviristu je pedagógom na Conservatorio Statale di Musica „Alfredo Cassela“ v talianskej L'Aquila a pravidelne vedie majstrovské kurzy na medzinárodných hudobných festivaloch.

ondrej VESELÝ (gitara, SK) – venuje sa ťažiskovo interpretácii hudby slovenských skladateľov a projektom v oblasti komornej hudby. Hru na klasickej gitare študoval pod vedením M. Krajča a J. Zsapku (VŠMU), C. Marchioneho (Maastricht), G. Bandiniho (Lucca) a P. Remeníka (Žilina). Ako sólista uviedol svetové premiéry gitarových koncertov v spolupráci so Štátnou filharmóniou Košice (O. Kroupová: *Eo Ipso*) i so Solamente naturali (M. Bázlik: *Koncert pre gitaru, kontrabas, čembalo a sláčikový orchester*). Spolupracoval tiež s Quasars Ensemble, E. Šuškovou, P. Mazalánom, P. Katinom, K. Mihalovom či J. Fujakom. Okrem Slovenska koncertoval v Česku, Poľsku, Taliansku, Švajčiarsku, Fínsku či Holandsku. Medzi skladateľov, ktorí svoje kompozície dedikovali O. Veselému patria O. Kroupová, J. Kolkovič, M. Yeats, A. Gilardino, N. Figueiredo, O. Kentish, J. Helgeson, P. Kotík, J. Kmitová, P. Duchnický, P. Machajdík, V. Kubička, L. Novosed-

líková, A. Döme, D. Remeň, J. Laco. O. Veselý je tiež aktívny ako aranžér, jeho práce interpretovali a nahrali umelci ako Yo-Yo Ma, K. Stott, S. a O. Assad, D. Russell či J. A. Escobar. V r. 2020 obhájil doktorát v oblasti hudobnej filozofie, estetiky a semiotiky (pod vedením J. Fujaka) na UKF v Nitre. V tom istom roku publikoval knižnú monografiu zameranú na teoretickú reflexiu hudby *Hudba v hudbe*. Je tiež autorom štúdií a rozhovorov so súčasnými skladateľmi publikovaných na Slovensku i v zahraničí. Pracuje ako pedagóg na ZUŠ a redaktor Rádia Devín v RTVS.

BASSBAND (SK) – kontrabasové kvarteto je zoskupením, ktoré vzniklo spontánne popri aktivitách oz *Slovak Double Bass Club*. Ponúka poslucháčom nevšedný umelecký zážitok zo zvuku najhlbšie znejúceho sláčikového nástroja v netradičných aranžmánoch od klasiky cez jazz až po populárnu hudbu. Okrem uvádzania aranžmánov a transkripcií (Mozart, Beethoven, Telemann) sa súbor špecializuje na uvádzanie pôvodných kompozícií od autorov svetovej, ale i domácej hudobnej scény (S. Palúch, M. Comendant, M. Lejava, L. Chuťková, P. Bodnár, J. Gréner, H. Nuegebauer, R. Catalá, V. Jaš, J. Borza a i.). BassBand má za sebou množstvo úspešných projektov a predstavení. Pravidelne spolupracuje so známym slovenským barytonistom M. Babjakom, speváčkou M. Čírovou či raperskou skupinou Regiment. V r. 2016 uviedol BassBand pod režisérskou taktovkou M. Mokoša divadelné predstavenie *„Dis-moi tes amours“ – Pocta žene*. BassBand ponúka rôzne druhy programov a projektov: od výchovných koncertov pre deti, cez koncerty duchovnej hudby, populárny žáner až po dramaturgie pre najnáročnejšie publikum. Na slovenskej hudobnej scéne je jediným zoskupením, ktoré sa aktívne venuje propagácii kontrabasovej literatúry. V r. 2015 vydal BassBand eponymné debutové CD.

CONVERGENCE PLAYERS (SK) – projektový súbor, ktorý pozostáva z členov renomovaných slovenských a zahraničných orchestrov a zoskupení, ale tiež sólových a komorných hráčov. Zakladateľom je umelecký riaditeľ festivalu komornej hudby Konvergenzie Jozef Lupták, s orchestrom pravidelne spolupracuje Igor Karško. Pravidelní hudobní hostia Konvergencií vytvorili súbor, ktorý spájajú hudba a hodnoty priateľstva a profesionality. Convergence Players sa na Konvergenciách predstavili v dielach Stravinského a Bartóka.

TIBOR FELEDI KAIROS QUINTET (SK) – úspešná mladá jazzová zostava (2017), ktorá sa hneď vo svojich začiatkoch predstavila vo finále medzinárodnej súťaže Jazzfruit 2018 v Prahe, kde získala Cenu diváka, stihla za krátku dobu absolvovať viacero koncertov a festivalov ako United Islands of Prague, Mikulášsky jazzový festival a Trenčiansky jazzový festival. Na Bratislavských jazzových dňoch 2018 sa stali víťazmi Súťaže mladých talentov na pódii B, vďaka čomu sa im otvorili brány hlavného pódia na Bratislavských jazzových dňoch 2019. Tibor Feledi Kairos Quintet prináša poslucháčovi originálne kompozície inšpirované tradíciou slovenských ľudových piesní v netradičnom prepojení so súčasným progresívnym jazzom. V hudbe TFKQ sa kombinuje groove a jazzové prvky s vplyvmi elektroniky, fusion, post-bopu či voľnej improvizácie, ktorá unáša poslucháča von z exosféry. Ich album Common Playgrounds, ktorý získal ocenenie Radio_Head Awards za najlepší jazzový album roka 2018 aktuálne ožil vďaka koncertnému projektu *„SPOLOČNÉ IHRISKÁ“*, na ktorom spolupracuje Detský a dievčenský spevácky zbor Slovenského rozhlasu, pod taktovkou dirigenta Adriana Kokoša, doplnený o sláčikové kvarteto. V roku 2021 nahrala kapela singel *Stromy* ako predohru k pripravovanému dvojalbumu, ktorého vydanie je plánované v tomto roku (2022). Zatiaľ, čo v prvom albume bola interpretom fixná zostava, nový album bude obohatený o nových známych a zaujímavých ľudí.

DETSKÝ SPEVÁCKY ZBOR SLOVENSKEHO ROZHlasu (SK) – vznikol v r. 1953 a zohral významnú rolu pri rozvoji slovenského zborového spevu. Inšpiroval vznik mnohých diel slovenských autorov a podstatne prispel k obohateniu repertoáru detských zborových telies na Slovensku. Zakladateľom bol skladateľ a dirigent O. Francisci. Jeho úlohu prebrali M. Vach a J. Rychlák. Zbor od svojho založenia nahral viac ako 500 piesní, cyklov pre rozhlasové vysielačie, niekoľko CD a vychoval množstvo popredných umelcov (E. Gruberová, M. Hajóssyová, G. Beňačková, D. Jarjabka, J. Kociánová a i.) V r. 2003 po odchode J. Rychlej zbor na čas zanikol. Tvorcom novej etapy zborového telesa v Slovenskom rozhlase sa stal A. Kokoš. Zbor pravidelne účinkuje na kultúrnych podujatiach, hudobných a divadelných festivaloch. Premiérovu uviedol a nahral viacero titulov (J. Hatrík: *Deti pšu Bohu*, *Zlatý tucet*, V. Kubička: *Betlehem* a i.). Vystupoval na mnohých renomovaných pódiiach a festivaloch (Viedenská filharmónia, BHS, SND a i.) V r. 2014 uviedol zbor

slávnostné koncerty k 10. výročiu vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie v Rumunsku. Je pravidelným hosťom festivalu Radio Head Awards, kde uviedol premiéru opery M. Piačeka *Stručné dejiny vesmíru* a slovenskú premiéru diela V. Šarišského *Leia Naia Aia*. Koncerty zboru sú pravidelne vysielané aj v rámci koncertného cyklu Európskej vysielacej únie (EBU). Rozhlasový zbor pravidelne spolupracuje so SOSR-om, ako aj s inými orchestrami, súbormi a dirigentmi. Mladí speváci pravidelne účinkujú v programoch RTVS, na konte majú množstvo rozhlasových nahrávok, ktoré vydalo vydavateľstvo Slovak Radio Records. So zborom pravidelne účinkujú významní umelci ako A. Kučerová, E. Hornyáková, L. Bílá, M. Dvorský, O. Klein, M. Žbirka, K. Gott, A. Parrott, O. Lenárd, R. Štúr, M. Košík a i. Od r. 2011 je súčasťou DSZ SRO aj Dievčenský spevácky zbor SRO, ktorý tvoria bývalé členky Detského speváckeho zboru SRO.

KOMORNÝ ORCHESTER KONZERVATÓRIA (SK) – je umelecké teleso študentov Konzervatória v Bratislave, ktoré svojimi vystúpeniami reprezentuje a propaguje európsku hudobnú kultúru, slovenskú hudobnú tvorbu a slovenské umelecké školstvo. Komorný orchester Konzervatória viedli od jeho začiatkov skúsení pedagógovia (J. Pragant). Po interpretačnej prestávke jeho činnosť v r. 2016 obnovili poprední slovenskí huslisti (F. Török, J. Horváth). V umeleckom vedení a pedagogickej príprave koncertov sa postupne striedajú špičkoví slovenskí umelci, ktorí pripravujú publiku pestrý program rôznych období.

poďakovanie / thanks to

- / môjmu tímu, za neutíchajúcu aktivitu a prácu na festivale a obrovskú trpezlivosť pri prípravách a priebehu.
- / za podnetné nápady a rady v príprave programu Igorovi Karškovi, Nataši Kudritskej, Andrejovi Bielowovi, Danielovi Rumlerovi, Martinovi Rumanovi a samozrejme spoludramaturgovi Andrejovi Šubovi.
- / všetkým umelcom za ich postoj voči násiliu a vojne na Ukrajine a otvorenosť ho vyjadriť umením a hudbou.
- / každému divákovi, ktorý príde a kúpi si lístok alebo permanentku. Pomáha nám ísť ďalej.
- / Eset Science Award za inšpiráciu a podporu projektu Interstellar/Temple Timbre Embers.
- / za tichú a vernú podporu a povzbudenie Štefanovi Bibeňovi.
- / v mene celého festivalového tímu za každú podporu, finančnú, mediálnu, produktovú ale aj mentálnu a psychickú. Je to pre nás veľmi dôležité a cenné.

tím festivalu / the festival team

Jozef Lupták / Lea Majerčáková / Andrej Šuba
Mária Hejtmánková / Zuzana Čičelová / Ivica Horáková
Ema Lucká / Alžbeta Lapšanská / Ivana Schwarz
Juraj Smeja / Branislav Lelák / Pavlína Bulková

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

umelecký riaditeľ / artistic director

Jozef Lupták

dramaturgia / program

Jozef Lupták a Andrej Šuba

texty a redakcia bulletinu / texts and editing

Andrej Šuba

jazyková korektúra / proofreading

Andrej Šuba / Mária Hejtmánková

preklady / translation

Andrej Šuba (SK) / John Minahane (EN)

grafický dizajn festivalu / festival design

Zuzana Čičelová

ilustrácie / illustrations © Han Donau

koláže / collages © Zuzana Čičelová

fotografie / photography

archív festivalu © Jarmila Uhlíková / Peter Drežík

Katarína Bubeníková / Martina Šimkovičová

TEMPLE TIMBRE EMBERS © Kateřina Fialová

HARLEKYN © Quentin Chevrier

BUILDING BRIDGES © Martin Dubovský

KONTRABAS © Ctibor Bachratý

ZELJENKA © Pavel Kastl, HC

VALENTIN SILVESTROV/wikimedia commons, martin morgenstern

mediálni partneri

webnoviny

.týždeň

hudobný život

in.ba

CITYLIFE.SK
ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLI

OPERA
SLOVAKIA

/ZPIEŠŤAN.SK

konvergencie.sk

ticketportal®
VSTUPENKA NA DOBAH

medzinárodný festival komornej hudby

konvergenzia

-
- 13/9 **SILVESTROV / BEETHOVEN / BRAHMS**
17/9 **INTERSTELLAR / TEMPLE TIMBRE EMBERS**
18/9 **BELLA / GRIEG**
18/9 **BUILDING BRIDGES & FOLK SONGS**
20/9 **HARLEKÝN / martin ADÁMEK**
22/9 **HEGELOVA DUŠA A KRAVY Z WISCONSINU**
22/9 **DEBUSSY / RAVEL / FRANCK**
23/9 **BASSBAND / LUNCH CONCERT**
23/9 **KONTRABAS / martin HUBA**
24/9 **SPOLOČNÉ IHRISKÁ / DETSKÝ KONCERT**
24/9 **BRATISLAVSKÁ NOC
KOMORNEJ HUDBY**
25/9 **NIE VOJNE**

13 — 25
9/2022

september